1283
WEEKBLAD. — 25e JAARG. — 48 BLZ. — 15 NOVEMBER 1962.
BELGIË : 10 FRANK. — NEDERLAND : ABONNEES : 65 CENT.

ROBBEDOES

VOLG DE ZAAK VAN
DE RODE PATERS
MET
GUUS SLIM
OP BLZ. 30

Guust FLATER

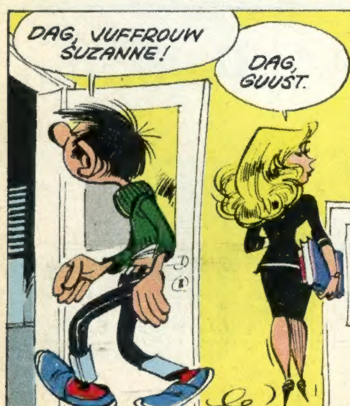
door Franquin en Jidéhem

UITNODIGING TEN DANS

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 520 F ; 6 maanden : 260 F ; 3 maanden : 130 F.
Kongo : 1 jaar : 560 F ; 6 maanden : 280 F ; 3 maanden : 140 F.
Overige landen : 1 jaar : 570 F ; 6 maanden : 285 F ; 3 maanden : 143 F.
Nederland : 1 jaar : Fl 33,80 ; 6 maanden : Fl 16,90, 3 maanden : Fl 8,45.
Nieuw Guinea, Nederlandse Antillen, Indonesië en Suriname : 1 jaar : Fl 38 ; 6 maanden : Fl 19 ; 3 maanden : Fl 9.50.

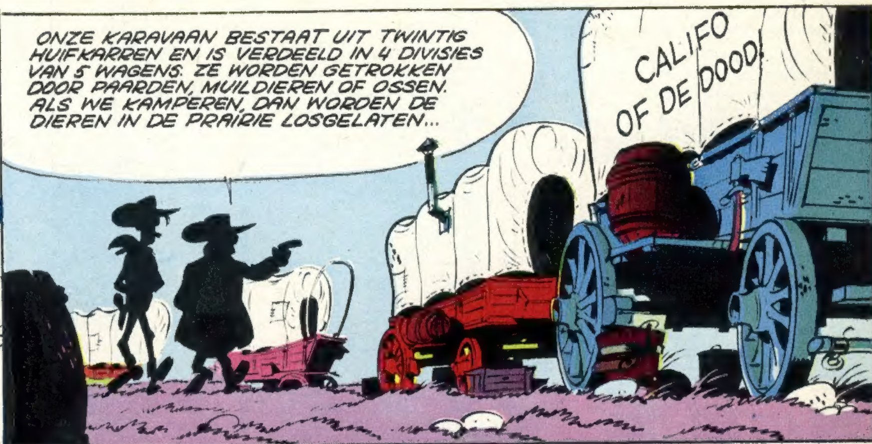
Voor Nederland : gironummer 211714 van de Uitgeverij J. Dupuis, Laan van Meerdervoort 129, Den Haag. — Voor België : P.C.R. 3621.59 van de Uitgeverij J. Dupuis, Centrumgalerij, Blok 2, Brussel 1.

S. 3

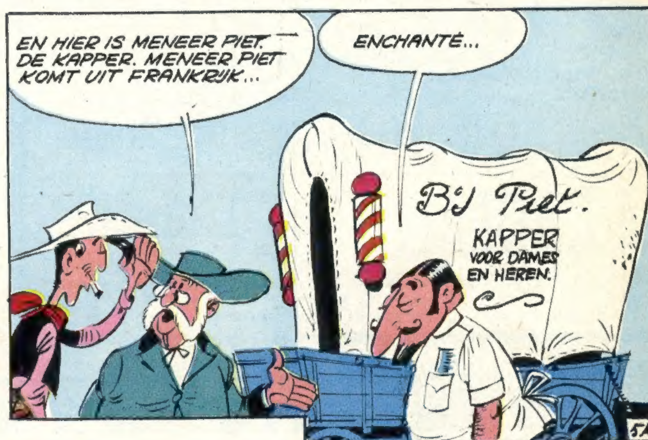
LUCKY LUKE

Morris en Goscinny

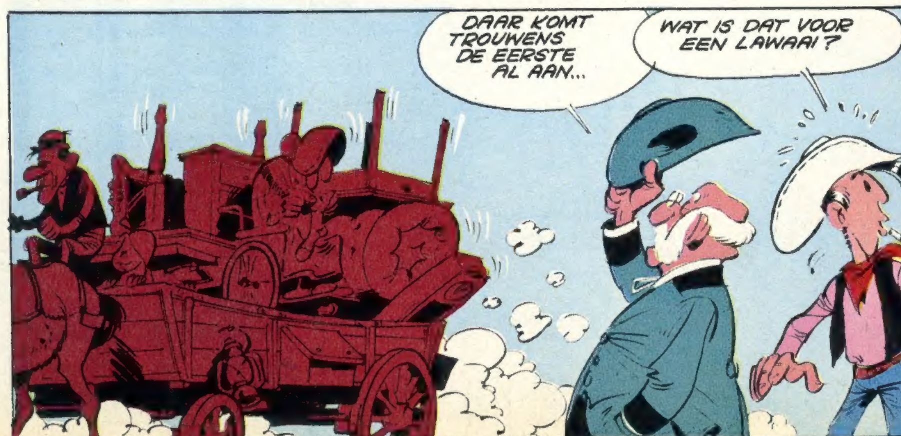

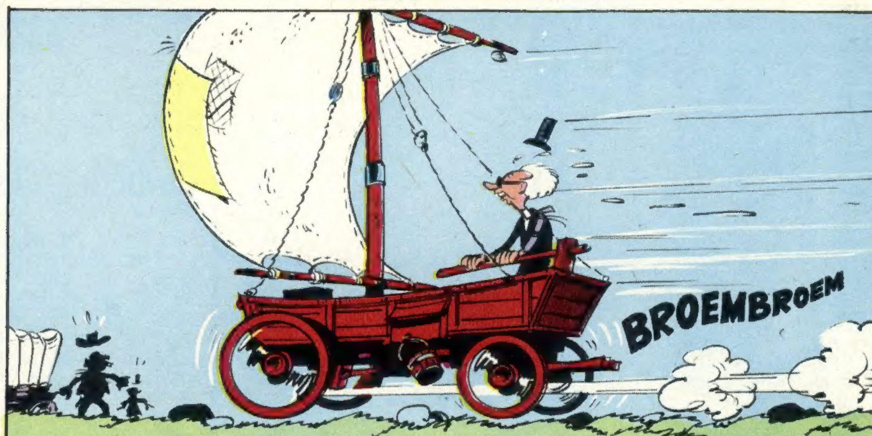

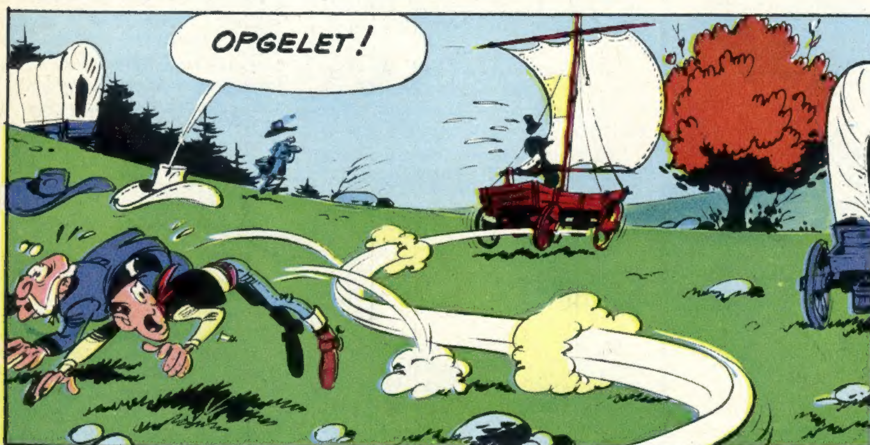

de KARAVAAN

Lucky Luke heeft zich bereid verklaard de karavaan van zijn nieuwe vrienden naar Californië te loodsen.

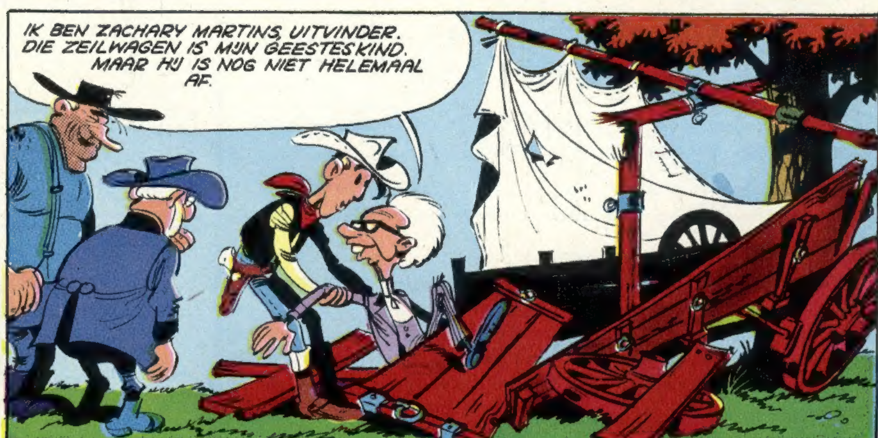

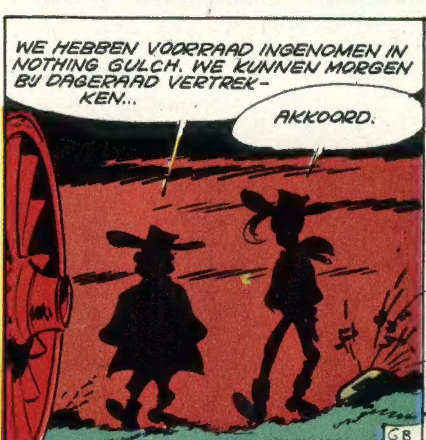

Wordt vervolgd

Bevolkingsdichtheid

Ik vind die kereltjes die tegen de micro-bibliotheek zijn, stuk voor stuk luie prullen. Ze zijn te beroerd om de boekjes in elkaar te zetten. De verhalen van de micro-bibliotheek worden steeds beter, vooral die van Jaap. Ga zo door!

In nummer 1275 staat een fout : de bevolkingsdichtheid van Nederland is niet 292 per km2, maar 337 per km2 (1-1-58).

Verhalen als « Pegg de Robot » en « De Gestolen Klok » moeten uit de Robbedoes wegblijven. Ze zijn waardeloos.

Jidéhem moet meer over vliegtuigen schrijven.

Jan « de Lummel ».

Kritiek

Ik ben blij dat « De Gestolen Klok » afgelopen is. De tekeningen en het scenario waren zeer slecht. Ik vermoed dat het verhaal verschenen is, omdat er plaats over was wegens de ziekte van Franquin.

De micro-bibliotheek is fantastisch en ik ben blij dat Franquin weer in zo'n staat verkeert, dat hij verder kan gaan met « QRM op Bretzelburg ».

Geïmproviseerde twistgesprekken zoals Guust en Franquin die hielden, kunnen nog wel eens een paar keer verschijnen, maar dan met andere tekenaars.

Ik ben blij dat Dubar terug is, want het is een zeer goede tekenaar. Alleen het scenario van Raymond is soms wat kinderachtig. Buck Danny is langdradig omdat het maar één bladzijde beslaat.

Hausman is niet weg te denken uit Robbedoes, evenals Oom Wim, die ook zeer goed is.

Jan Booister.

Twee bladzijden

Timoer wordt elke week slechter, maar Sandy daarentegen telkens beter. Guus Slim begint flauw te worden. Lucky Luke is niet meer zo spannend als vroeger. Kan Buck Danny niet opnieuw uitgebreid worden tot twee bladzijden? *(Vanaf volgende week. Red.)*

Kan Oom Wim niet eens een verhaal wijden aan de Belgische revolutie van 1831? *(We zullen 't hem eens vragen. Red.)*

Zo, hier eindigt dan mijn tweede brief.

Freddy Van Eynde.

« Vlaams »

Toen ik de laatste Robbedoes. nr. 1278 las, is mij iets bijzonders opgevallen, iets dat zeker niet voor de Vlamingen bestemd was. N.l. op blz. 44, bij « Tuingenoegens » stond er onderaan te lezen « Solutions page 47 ». Ik geloof niet dat onze Vlaamse jongens en meisjes dat kunnen goedkeuren. Wanneer men Robbedoes héél goed leest en geen enkel woordje overslaat, dan vindt men nu en dan nog wat Franse woorden en ik geloof ook niet dat men die woorden in

de Franse uitgaven van Robbedoes in het Nederlands drukt. Verder vind ik Robbedoes zeer goed geslaagd.

Christiane Van Rompaey.

Wij proberen zoveel mogelijk vergissingen te vermijden, maar vergissen is nu eenmaal menselijk. Robbedoes en Spirou worden tegelijk gedrukt en dat de (ijverige) correctoren nu en dan iets over het hoofd zien, mag je hen niet kwalijk nemen en je kunt er zeker geen Vlaamse-Waalse kwestie van maken. Het is ook beslist niet waar, dat er in onze Franse uitgave nooit een Nederlands woord staat. Om één voorbeeldje te noemen : In het verhaal van Robbedoes in nummer 1273 heeft men vergeten het Nederlandse woordt « bericht » te vervangen door « avis ». Dit alles neemt echter niet weg, dat wij het vervelend vinden als er in ons Nederlandstalige blad Franse woorden staan en we hopen dat je ons nooit meer op vergissingen zult kunnen betrappen.

Plastiek

Eerst en vooral zou ik wat willen weten. Als ik tien Robbedoezen heb, bind ik ze in en het kaft overtrek ik dan met plastiek. Bestaat er geen plastiek met Robbedoesfiguren er op ? Het is altijd aangenaam als je weet wat je zult lezen en het fraait het boek zienderogen op. *(Nee, er bestaat bij ons weten geen met Robbedoesfiguren bedrukt plastiek. Red.)*

Verder heb ik niets dan lof voor ons blad. Alles lijkt me even goed, behalve Starter dan, maar die mag voor mijn part blijven.

Marc Rousselle.

Je tekening kan tot onze spijt niet gepubliceerd worden, Marc.

Robbedoes

Wat is het al lang dat Robbedoes zo'n rol in ons leven speelde. Ja, zeven jaar geleden moet het ongeveer begonnen zijn en nu zijn we grote mensen geworden. Met veel vreugde hebben we de avonturen van Kwabbernoot en Robbedoes weer zien verschijnen in ons blad dat nog altijd thuiskomt, gewoon, alsof het zo hoort.

Het is ook alweer een tijdje geleden dat meneer Franquin uit ons midden verdween. Het weerzien is bijzonder vreugdevol geweest, al waren we een beetie overdonderd en beduusd in het begin, omdat we nog niet goed voorbereid waren om u, meneer Franquin, en uw bengelfiguurtjes dadelijk te begroeten.

Veel goeds voor jullie allen.

Thomas Gerling.

Flauw

Graag zou ik een antwoord hebben op de volgende vragen : 1) Wie tekent de verhalen van Timoer ? *(Sirius. Red.)* 2) Komt Jerry Spring nog terug ? *(Ja, in nummer 1290. Red.)* 3) Is het album « Lucky Luke tegen Phil IJzerdraad » nog verkrijgbaar ? *(Nee. Red.)* 4) Is het verhaal van Timoer « De Eed van Hastings » echt gebeurd ? *(Nee, maar de historische achtergrond is echt. Red.)*

Verder zou ik willen zeggen dat ik het helemaal niet eens ben met Alex Rosseels (nr. 1274) die beweert dat « Een Straalbuis voor Veronica » flauw is. Ik vind het tegendeel. Het is door mannetjes van zijn soort, dat Robbedoes ontsierd wordt.

Jan Claes.

Prima

Jerry Spring, de Sliert, Bollie en Billie, Lucky Luke, Michel en Dick en natuurlijk ook Guust, zijn in één woord PRIMA ! Oom Wim is meestal zeer leerzaam. En nu komen mijn vragen.

Wat moet men doen om tekenaar te worden ? Ik ben nu dertien jaar. *(Er bestaan verschillende kunstnijverheidscholen en kunstacademies waar je een opleiding voor tekenaar kunt krijgen. Maar het is verstandiger daar niet direct naar toe te gaan en eerst op een middelbare school wat algemene ontwikkeling op te doen. Red.)*

Ik ben ook bezig aan een humoristisch verhaal met twee door mij « geschapen » helden. Het verhaal heet : « De onbekende moordenaar ». Het zal nog wel een paar maanden duren voor het klaar is. (Ik besteed er uiterste zorg aan.) Maar... zou u het niet een plaatsje willen geven in uw blad ? Als dat zo is, ben ik dolblij ! ! !

Laurent Vanhoutte.

We moeten jouw verhaal natuurlijk zien om er een oordeel over te kunnen vellen, maar de kans dat jij op jouw leeftijd al een verhaal tekent dat genoeg is voor Robbedoes, is uiterst klein.

Luchtvaart

Robbedoes is uitgebreid. Prima. Maar wààr blijft de luchtvaartrubriek ? Honderden jongens hebben al gesmeekt en gesmeekt om een wekelijkse luchtvaartrubriek. Dank zij Robbedoes ben ik in contact gekomen met Fred Damen. Nu hebben wij samen een soort vereniging opgericht die zich tot doel heeft gesteld er voor te vechten dat er in Robbedoes een luchtvaartrubriek komt. Alle luchtvaartenthousiasten die dit lezen, moeten als ze voorstander zijn van zo'n rubriek, hun handtekeningen naar T. Mace-Hardyman en Fr. Damen sturen en als we dan over voldoende handtekeningen beschikken, sturen we ze op naar Robbedoes. Hiermee proberen we Robbedoes te overtuigen van de noodzaak van een luchtvaartrubriek. Dus stuur je handtekening. Ik hoop dat deze brief voor plaatsing in aanmerking komt. Stuur je handtekening naar :

T. Mace-Hardyman (15 jr), Gentiaanstraat 51, Rotterdam 12, of : Fr. Damen (16 jr.), Von Zesenstraat 84III, Amsterdam.

Adreslijst

Kunt u mij zeggen of het nummer waarin de eerste lijst van vliegtuigfabrieken is opgenomen, nog verkrijgbaar is ? Zo ja, wilt u me dan zeggen welk nummer het is ? En waar ik het nog kan kopen ?

Leo Eygers.

Het nummer (1276) is nog verkrijgbaar en je kunt het bestellen bij het bureau van dit blad.

BEELDEN UIT DE WERELDGESCHIEDENIS

DOOR SIRIUS

TIMOER IN

De oude Peter heeft Cedric die door zijn oom Edward gevangen

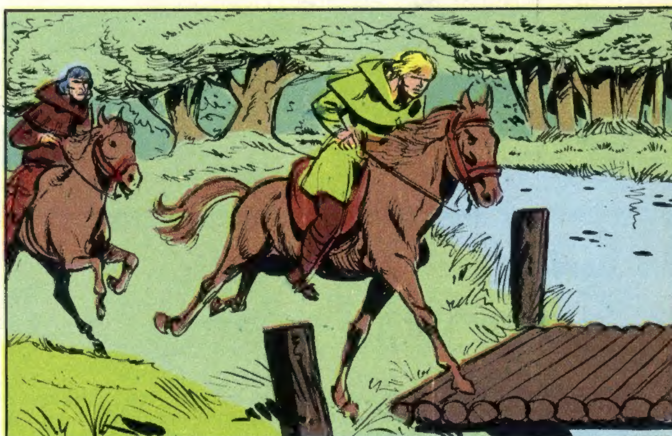

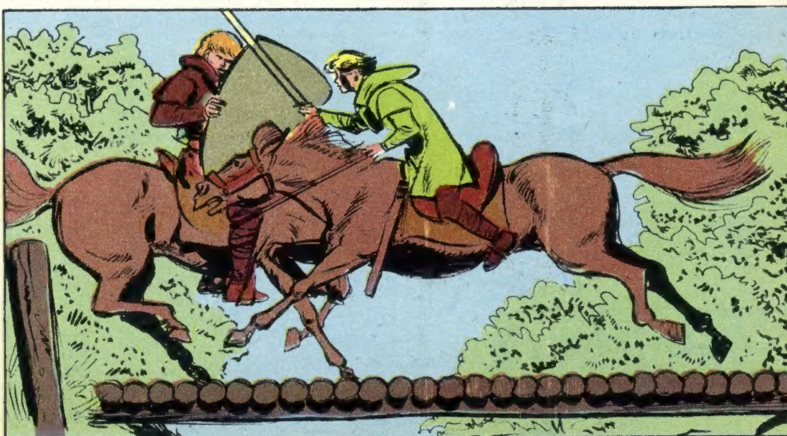

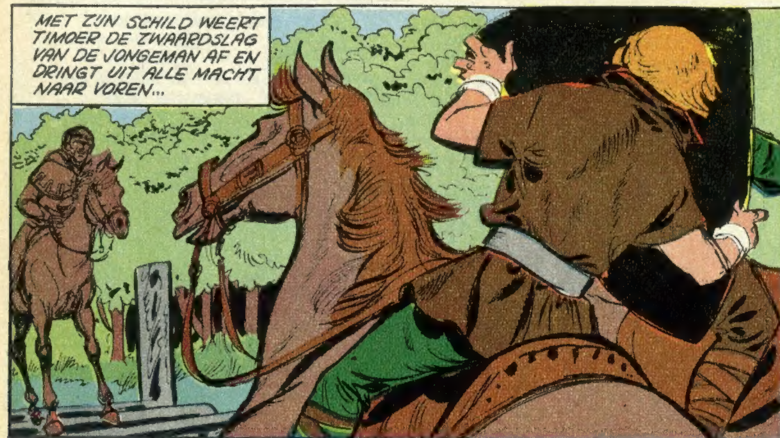

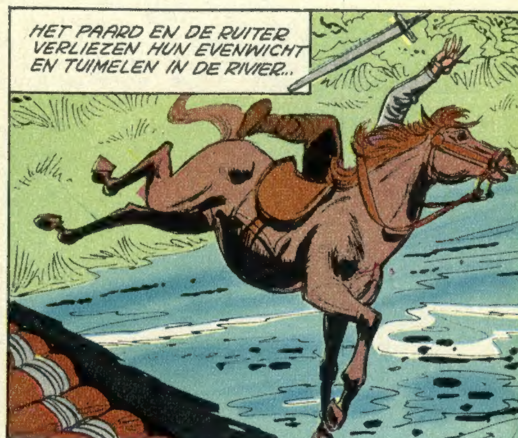

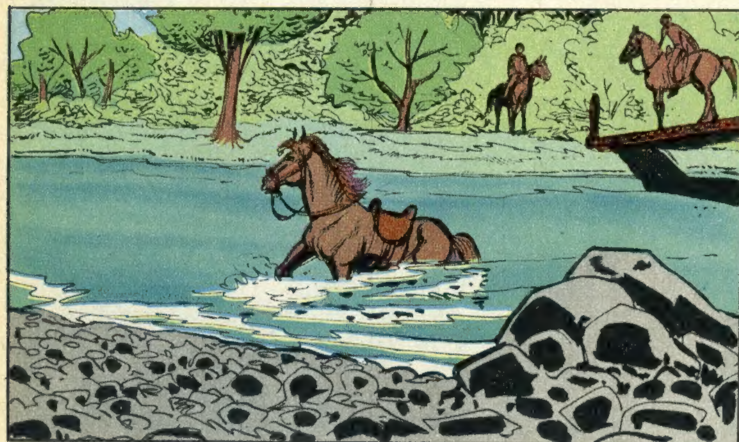

DE EED VAN HASTINGS

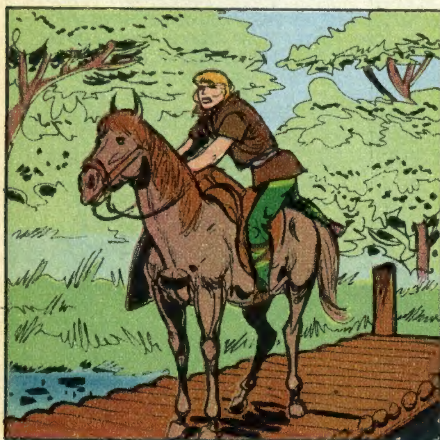
was gezet, bevrijd en samen vluchten ze door de nacht...

Wordt vervolgd

DE AVONTUREN VAN

VOORDAT DE ZON ONDERGAAT ZULLEN DAT SPANJAARDEN VAN DAT GALJOEN ONS GEVANGEN EN OPGEHANGEN HEBBEN...

NOOIT! WIJ ZULLEN HEN OPHANGEN!! LAAT DE SCHUIT MET DE STROOM MEEDRIJVEN EN GA OP DE BRUG LIGGEN ALSOF JE BEWUSTELOOS BENT...

ONDERTUSSEN OP HET SPAANSE GALJOEN, DE "CRISTOBAL"...

KIJK DAAR, KAPITEIN!... EEN SCHIP...

JA!!!... DAT IS EEN SPAANSE BOOT... HET LIJKT WEL OF DE OPVARENDEN DOOD ZIJN...

DE KAPITEIN LAAT EEN SLOEP UITZETTEN...

DE ONGELUKKIGEN... ZE ZIJN NATUURLIJK AANGEVALLEN DOOR PIRATEN!...

WE LATEN ONS NAAR HET GALJOEN BRENGEN... OP MIJN SIGNAAL OVERVALLEN WE DE OFFICIEREN!

EVEN LATER OP DE BRUG VAN DE "CRISTOBAL"

WEL, DOKTER, ZIJN ZE DOOD?

NEE, KAPITEIN, ALLEEN GEWOND. MAAR... IK SNAP NIET...

OP DIT MOMENT SLAAKT MORGAN EEN KREET EN DE VRIJBUITERS SPRINGEN OVEREIND...

BEVEEL JE MANNEN HUN WAPENS WEG TE GOOIEN EN ZICH OVER TE GEVEN... OF JE BENT EEN LIJK!!!

EH!... AH!... JA, JA, IK ZAL GEHOORZAMEN, SEÑOR... MAAR IK BEN ONTEERD...

DE MANNEN VAN DE "CRISTOBAL" WORDEN ONTWAPEND...

HOUWEELKOP! SLA DE VOETEN VAN DEZE MENSEN IN DE IJZERS...

TOT UW ORDERS, KAPITEIN!!

MORGAN HEEFT WOORD GEHOUDEN!... HIJ HEEFT VOOR DE VEERTIEN ONTSNAPTEN VAN ZIJN TROEP EEN PRACHTIG GALJOEN VEROVERD. DE VRIJBUITERS DOEN DAN OOK ZONDER SPIJT AFSTAND VAN HUN LEKKE SCHUIT... MAAR ZE HEBBEN TEVEEL GEVANGENEN... MORGAN ONTDOET ZICH VAN DERTIG HUNNER!

SPRING, MANNEKE! DE KUST IS VLAKBIJ... ZWEM ER NAAR TOE EN JE BENT VRIJ...

MAAR DE VOLGENDE DAG...

KAPITEIN... GINDS... ZEVEN SPAANSE GALJOENEN...

ZEVEN!... ZELFS MET DE KANONNEN VAN DE "CRISTOBAL" KUNNEN WE DAAR NIET TEGENOP! WE ZIJN MAAR MET Z'N VEERTIENEN.

WE ZULLEN HET ESKADER OVERWINNEN, MAAR NIET MET KANONNEN...

ALS DE SCHEPEN DE "CRISTOBAL" NADEREN...

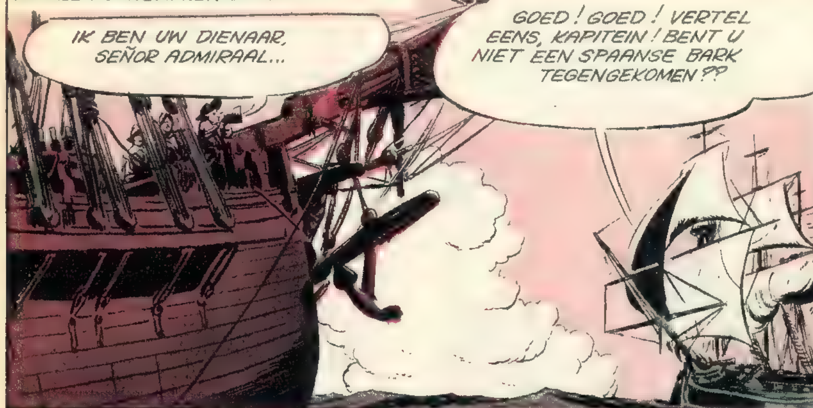
VERGEET HET NIET!... WIJ ZIJN NU ALLEMAAL SPANJAARDEN... ALS JE ONS VERRAADT, IS HET MET JE GEDAAN!

98

KAPITEIN MORGAN

SCENARIO: J. PORTELLE
BEWERKING: J.J. MARINE
TEKENINGEN: G. FORTON

Morgan wil de Spanjaarden ertoe dwingen hem hun beste schip af te staan...

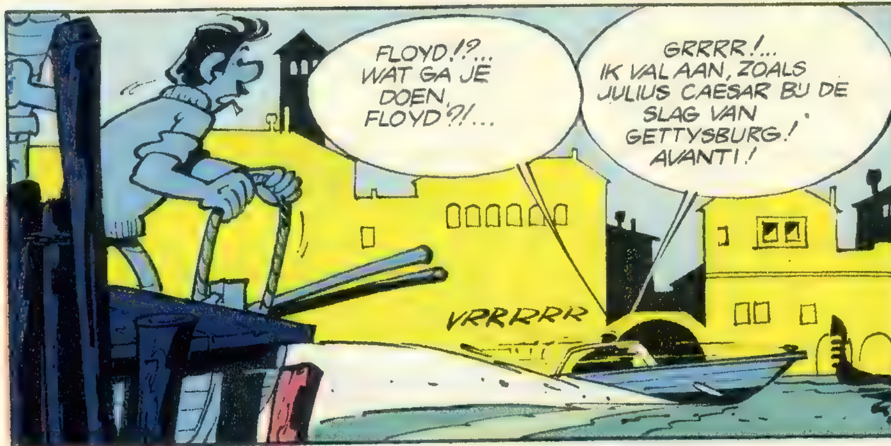

Wordt vervolgd

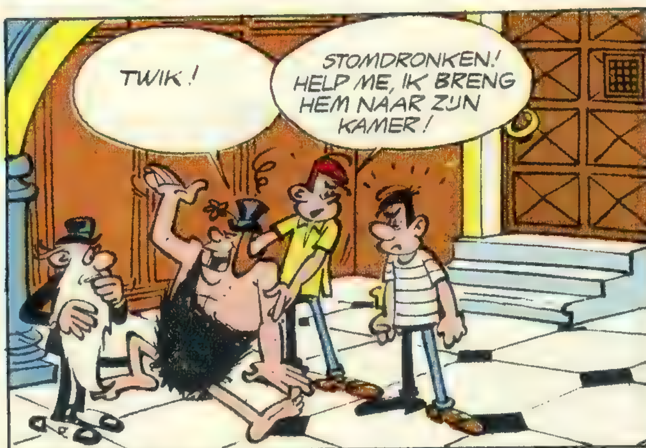
de MAN met de GOUDEN HANDEN

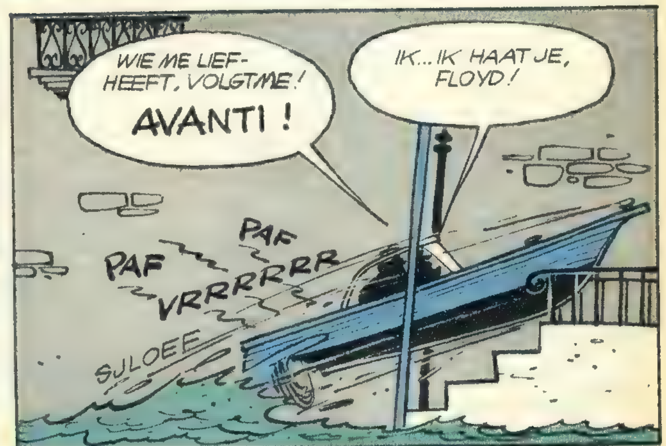

EEN AVONTUUR VAN

THEO EN PIETERJAN

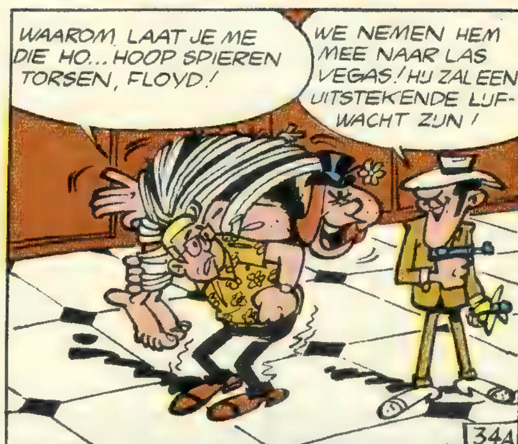
DOOR P. DELPÈGE EN A. RAYMOND.

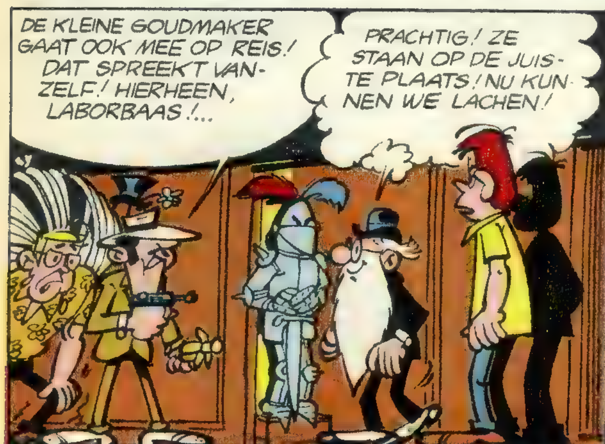
Floyd en Buggsy hebben onze vrienden gezien die Bojojo teruggevonden hebben. Ze willen zich van Laborbaas meester maken voor hij zich in zijn vesting opsluit.

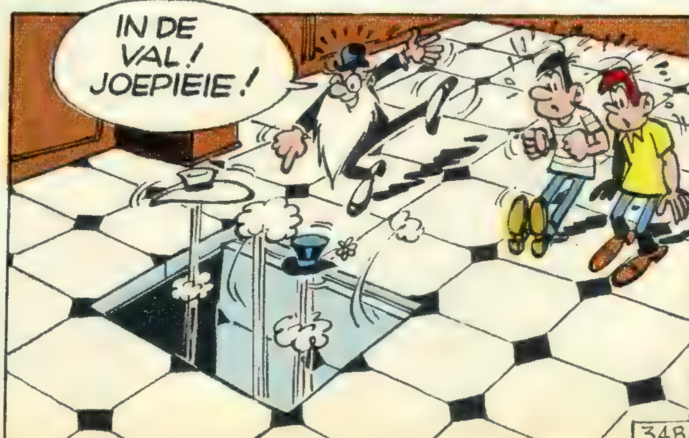

Wordt vervolgd

VRAAG MAAR, SNUFFELTJE ANTWOORDT VAAK

IETS OVER RAKETTEN

Hoe werkt een raket met afstandsgeleiding? (Jan Blansjaar, Leiden.)

Raketten die een satelliet moeten lanceren hebben geen afstands*geleiding* maar worden uit de verte *gecommandeerd.* Deze zeer ingewikkelde projectielen moeten een groot aantal manœuvers uitvoeren. Ze bestaan meestal uit drie trappen. De eerste brengt de beide andere tot op een zekere hoogte waar de tweede trap, gebruik makend van de door de eerste verkregen snelheid zich van deze losmaakt en zijn weg voortzet, waarbij hij dan de eerste draagt. Deze maakt zich op zijn beurt nog hoger van de tweede los. Deze verschillende afscheidingen moeten op het juiste moment gebeuren. Normaal gesproken gebeuren die automatisch. De technici hebben er echter op gerekend dat als de robots te kort schieten, de mens zelf moet ingrijpen, d.w.z. dat de afscheiding door afstandsbediening wordt bewerkt. Zulks gebeurt van de grond af door middel van de radio. De raket neemt een of meer kortegolfzenders met zich mee die de organen van het projectiel rechtstreeks bedienen. De mens grijpt eveneens van verre in om een slecht gestarte raket te vernietigen, teneinde te voorkomen dat deze op mensen neerkomt.

Oorlogsraketten worden meestal niet van op een afstand geleid. De luchtafweerraketten bijvoorbeeld *zoeken* hun doel en komen er zelf op af. Ze hebben een doelzoekende kop, een cel die gevoelig is voor infrarode stralen (dus voor hitte), die door de straalmotoren van een vliegtuig worden uitgezonden. De duivelse raket stormt feilloos op een der straalmotoren af, ontploft en vernietigt daarmee het vliegtuig.

Interplanetaire raketten (Mariner II bijvoorbeeld) zijn ook van op een afstand te bedienen. Mariner II was bij het verlaten van de aarde van zijn oorspronkelijke baan afgeweken. De lichtgevoelige antenne verwarde de maan met de aarde. Op 4 september 1962 lieten de Amerikanen hem van koers veranderen en dwongen hem de weg naar Venus in te slaan.

HET RADIO-FAMILIEALBUM

Wat is : Een lampbeproever? Een multimeter? Een gemoduleerde zwevingsontvanger (heterodyne)? (Patrick Van de Velde, Brussel.)

Een *lampbeproever* : een instrument om de kenmerken van radiolampen of -buizen te testen. Een *multimeter* meet volts, ampères en ohms in verschillende graden van gevoeligheid. *Heterodyne* : een toestel dat electromagnetische golven verwekt bij een bepaalde frequentie (of bepaalde frequenties). Die golf of golven zijn noodzakelijk voor het regelen of afstemmen van de radio en de TV. *Gemoduleerde heterodyne* : hetzelfde, maar met een ingebouwd systeem waarmee we de verwekte golf kunnen moduleren op een andere frequentie om het demodulatie of detectiesysteem te controleren. *F.M. generator* : toestel dat een golf in frequentie moduleert of dient tot afregeling van ontvangtoestellen met frequentiemodulatie.

•

Zou ik zelf een draagbaar zend-ontvangtoestel met beperkte actieradius (enkele kilometers) kunnen bouwen, zoals in het leger wordt gebruikt? (José Derijcke, Roeselare.)

Helaas zijn we voorlopig niet van plan nog verdere micro-verhalen over de radio te laten verschijnen. Wend je tot een specialist, die zal je plannen en modellen aan de hand doen.

WE HEBBEN GEËRFD

HÉ, JONGENS! WAAROM MAKEN JULLIE ZO'N RUZIE?
DAT KOMT DOOR HET OVERLIJDEN VAN ONZE OOM. HIJ HEEFT ONS 17 KOEIEN NAGELATEN! IK KRIJG DE HELFT, IVAN HEEFT RECHT OP EEN DERDE EN OSCAR OP EEN NEGENDE GEDEELTE... EN NU WETEN WE NIET HOE WE HET VERDELEN MOETEN.
IK WEET HET WEL, MAAR IK WIL HET EERST AAN JULLIE VRAGEN!
1
HOE DENK JE ER OVER?..
LATEN WE OVERSTAPPEN NAAR HET GEBIED VAN DE ERFELIJKHEID. DEZE VIER ZINNEN ONTHULLEN EEN ERFELIJKE EIGENSCHAP VAN DE SCHRIJVERS. KUN JE ZE THUISBRENGEN?
A: IK KAN GEEN KLEUREN ONDERSCHEIDEN...
B: MIJN SCHEDEL IS EVEN BREED ALS LANG...
C: IK HEB EEN ZEER LANGGEREKTE SCHEDEL...
D: MIJN BLOED STOLT MOEILIJK...
3
EDDY PAAPE
CARY PAGE CJ101-474
4
EEN BOER HEEFT EEN RECHTHOEKIG STUK GROND DAT TWEE KEER ZO LANG IS ALS BREED. HIJ WIL HET TIJDENS ZIJN LEVEN VERDELEN TUSSEN ZIJN VIER ZONEN DIE ALLEMAAL EEN STUK MOETEN KRIJGEN VAN DEZELFDE OPPERVLAKTE EN VORM. HIJ HOUDT EEN VIERDE GEDEELTE VOOR ZICHZELF. HOE MOET HIJ TE WERK GAAN?..
DE OPLOSSINGEN STAAN OP BLZ. 47
DIT ZIJN VIJF VAN MIJN VOOROUDERS KUN JE ME ZEGGEN WAT IK VAN HEN HEB GEËRFD?..
2
A B C D E

HOE EEN RADIOSPOEL IN ELKAAR ZIT...

Kunt u me inlichtingen bezorgen over verschillende onderdelen van een radiospoelwikkeling (aarde, antennesmoorspoel, afstemspoel en me zeggen waar het groter of kleiner aantal windingen toe dient? (Henri Laleeuwe, St. Agatha Berchem bij Brussel.)

De smoorspoel is selectief voor een gegeven frequentie. Hij wordt trouwens nauwkeurig op die frequentie afgestemd door middel van een capaciteit. Daar zo'n spoel bestaat uit een stuk opgerold draad, heeft hij een begin en een einde. Een einde is vaak verbonden met de aarde, vandaar de naam. Het andere uiteinde dat met de antenne verbonden is heet antennedraad. De antenneafstemspoel bevindt zich in het antennecircuit. De afstemmingsmoorspoel dient dan uitsluitend tot het kiezen van de zender.

DE SPIEGEL

Hoe komt het dat wij onszelf in de spiegel kunnen zien? En waarom zien we ons omgekeerd? (G. Planckaert, Zottegem.)

1. Hoe komt het dat we ons kunnen zien? Doordat de spiegel zo ontworpen is dat hij zoveel mogelijk lichtstralen kan weerkaatsen. Het is een glazen plaat met een dun laagje zilverdruppeltjes bedekt. Het metaal zit achter de ruit.

2. Hoe komt het dat jij je « andersom » ziet, d.w.z. de rechterkant van je gezicht links en omgekeerd? Als je je eigen foto aan de muur hangt, dan zie je jezelf zoals je werkelijk bent, « rechts ». Maar in de spiegel zie je je rechteroog aan je rechterkant, en je linkeroog aan je linkerkant, maar ten opzichte van je weerkaatste beeld is je linkeroog rechts en je rechteroog links. Het beeld is dus omgekeerd.

HET LAMPENALPHABET

Kunt u me de betekenis geven van de cijfers en letters die electronische lampen, dioden en transistors aanduiden? (Gerard Blooker, Naarden.)

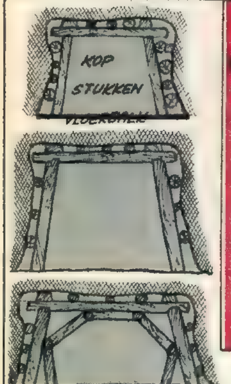
Vooral in Europa worden er standaardtekens gebruikt. Daar er een massa fabrikanten zijn en duizenden lampen, buizen, halfgeleiders, die in alle landen ter wereld worden vervaardigd, is normalisatie tamelijk moeilijk! Hier zijn enkele regels : O = buis zonder kathode of halfgeleider (Europa) ; IN = halfgeleidende diode (V.S.) ; 2 N = transistor (V.S.) ; E. = buis (Europa) met kathode van 6,3 volt, enz. Zo is de Amerikaanse buis 12 AX 7 gelijk aan de Europese ECC 83. De E = kathode van 6,3 v ; de C = dubbele triode ; de 7 is een soortnummer.

Een antwoord aan Louis Spileers, Antwerpen.

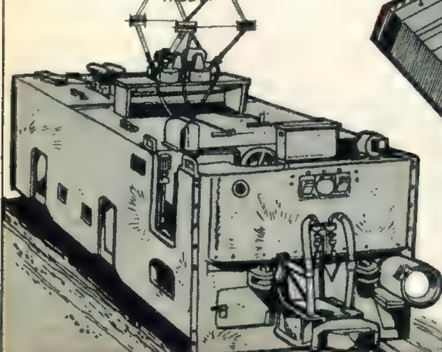
IN DE INGEWANDEN DER AARDE

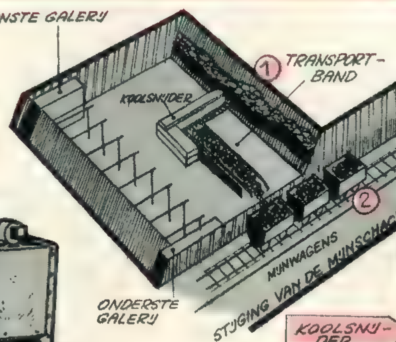
IK ZOU GRAAG HET EN EN ANDER VAN U VERNEMEN OVER DE KOLENMIJNEN.

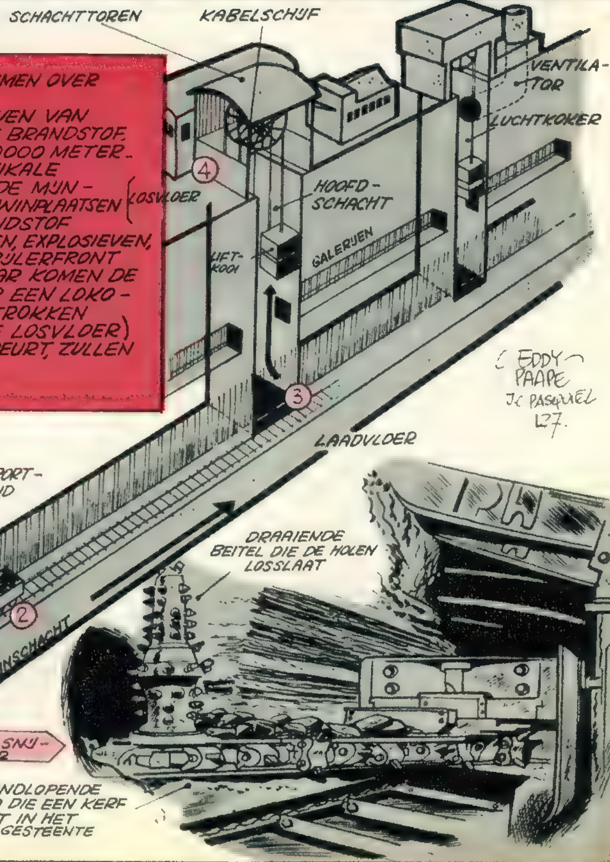
*LATEN WE ONS HIER BEPERKEN TOT HET GEVEN VAN EEN DOORSNEDE VAN EEN KOLENMIJN. OM DE BRANDSTOF, DIE GEWOONLIJK OP GROTE DIEPTE 5000, 10000 METER.. LIGT TE BEREIKEN, MOETEN ER DIEPE VERTIKALE SCHACHTEN GEGRAVEN WORDEN VANWAAR DE MIJNGANGEN UITGAAN. DEZE LEIDEN NAAR DE WINPLAATSEN WAAR DE KOLEN GEKAPT WORDEN. DE BRANDSTOF WORDT MET PNEUMATISCHE HAMERS, BOREN, EXPLOSIEVEN, KOOLSNIJDERS ENZ. LOSGEMAAKT UIT HET PIJLERFRONT EN OP EEN LOPENDE BAND GESTORT. VANDAAR KOMEN DE KOLEN IN MIJNWAGENS TERECHT (2) DIE DOOR EEN LOKOMOTIEF NAAR DE LIFTSCHACHT WORDEN GETROKKEN WAAR ZE WORDEN OPGEHESEN (ZOGENAAMDE LOSVLOER) WAT ER DAARNA MET DE DELFSTOFFEN GEBEURT, ZULLEN WE EEN ANDERE KEER VERTELLEN.

3 MANIER OM DE MIJNSCHACHTEN TE STUTTEN (HOUT)

VIJFTIEN GRAM RAZERNIJ

Hebben jullie in je tuin nog nooit gemerkt dat er soms plotseling een rilling door het gras vaart onder je voeten? Kennelijk is een levend wezen door je nadering gestoord en vlucht in de wirwar van groen op de grond. Als je een beetje geluk hebt, kun je het nog net zien voor het weer in zijn hol kruipt. Het is een spitsmuis, het kleinste nog levende zoogdier.

Dit monstertje (waarom het dat is, zul je nog zien) is maar zowat 10 cm lang en amper vijftien gram zwaar, maar zijn moordzucht vindt zijn weerga bij geen enkel dier. Nee hoor, de bloeddorstigste van onze « lagere broeders » de zoogdieren is niet de tijger of de krokodil en evenmin de wolf. Het is een heel klein bolletje van fluwelig bont, waar een lang neusje uitsteekt. Het heeft één verontschuldiging voor zijn vraatzucht: het verbruikt zijn energie heel vlug en moet bijgevolg dikwijls nieuwe krachten vergaren. Daardoor zien we deze insecteneter na maar één dag vasten al van honger omkomen. En zijn prooien zijn niet alleen insecten, waar hij met 'n schrikwekkende snelheid op afspringt (torren, vlinders, slakken, sprinkhanen, enz.), maar ook dieren die wel ettelijke malen groter zijn dan hijzelf. Zo is het wel gebeurd dat de spitsmuis in de kooi van een marmotje binnendrong en het letterlijk met huid en haar opat, beenderen en nagels inbegrepen!

Maar men heeft uitgerekend, dat een spitsmuis, om in leven

te blijven, zowat om de drie uur haar eigen lichaamsgewicht aan voedsel moet opeten.

En toch is het een tenger diertje. Als het zich niet geregeld kan houden aan zijn voedselregime, dan sterft het vlug. En zelfs als het geen levend voedsel te kort komt, dan kan het toch amper langer dan een jaar leven. Zijn zintuigen zijn goed ontwikkeld, buiten het gezichtsvermogen : we mogen gerust zeggen dat de spitsmuis in het bos met grassen en kruiden op haar neus afgaat. Haar lichaamsbouw is zo tenger dat een zachte tik, die voor een witte muis bijvoorbeeld maar een vriendelijke aai zou wezen, haar ruggegraat kan breken, zodat zij op slag dood blijft. Haar ribben zijn zo fijn, dat je ze voor borstels van varkens, dus dicht, ruig haar, aanziet.

Maar toch is die dwerg met zijn uitspringende neus zo'n vechtersbaas, dat je je het niet kunt voorstellen : hij valt iedereen en alles aan, zonder wikken of wegen. Eens zelfs een dikke adder, die hij zo maar verscheurde. En daarna ging dit zoogdiertje, dat nog veel kleiner is dan de padden waar de slang zich gewoonlijk mee voedt, zijn overwonnen tegenstander helemaal oppeuzelen. Aan deze nooit aflatende driestheid paart de spitsmuis in andere delen van de wereld een eigenschap die enig is in de zoogdierenwereld : een Amerikaanse soort, met korte staart, is... vergiftig ! In haar speeksel zit een gif dat verwant is aan dat van de gevaarlijkste slangen. Maar het heeft geen vat op de mens. Hoogstens dient het ons roofdier in zakformaat om zijn prooien van geringe grootte te bedwelmen en te verlammen !

De spitsmuis is zo'n nijdas en zo'n driftkop dat zij zo maar, zonder reden, zulke woedeaanvallen krijgt, dat zij er in zwijm van valt en sterft.

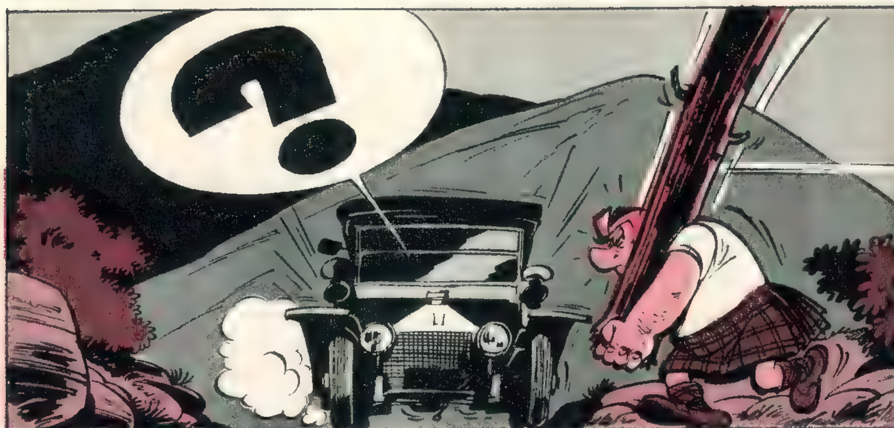
Die razende vraat- en vernielzucht bij de spitsmuis (die haar eigen soortgenoten net zo goed verdelgt als onverschillig welk ander diertje) luwt slechts in de paartijd, wanneer mannetje en wijfje elkaar dulden, in plaats van elkaar, zoals anders, naar de keel te vliegen. In de holte van oude, rotte boomstammen maken die diertjes een tamelijk donzig kluwertje van gras en blaren. Daarin worden de jongen geboren — van vijf tot tien — die helemaal rose zijn en op heel kleine ouwe mannetjes lijken ! Zo klein zijn ze, schrik niet, dat ze nog onder doen voor bijen en amper een vleesvlieg overtreffen. Na enkele dagen worden ze « uitgestoten » uit het nest door hun eigen, niet bepaald tedere moeder. Dan begint voor elke kleine spitsmuis, die al vlug net als haar ouders insecten kan vermoorden, het leven van jagen en roven. En dat eeuwige, koortsachtige zoeken naar voedsel vult het hele bestaan van de spitsmuis !

Het valt dan ook niet moeilijk te begrijpen hoe nuttig zij is : zonder de spitsmuis zouden de insecten een geduchte vijand minder hebben. Roei het diertje dus nooit uit, ook niet zijn jongen, die je zeker wel eens gevonden hebt. Met de muis of de grote veldmuis kun je het nooit verwarren. Niet alleen verschilt het door zijn uiterlijk, en door zijn schelle kreten, maar ook door zijn echte roofdierengebit met kaken vol scherpe naalden, die totaal anders zijn dan de snijtanden van de knaagdieren.

Op de linkerpagina in de hand en eronder, zie je twee dwergspitsmuisjes, die maar 8 cm lang zijn (de staart is 4 cm). De gewone spitsmuis hiernaast komt veelvuldiger voor en wil wel eens in de buurt van huizen wonen. Zij is wat groter en wordt 10 cm lang.

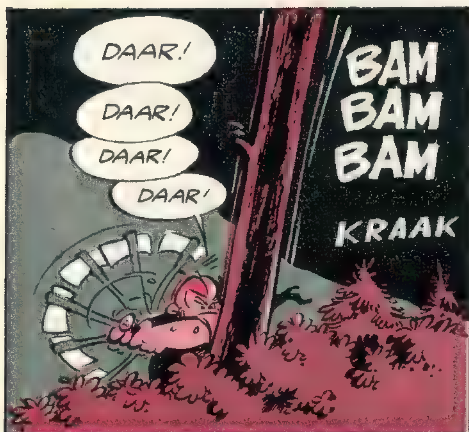
DE SLIERT

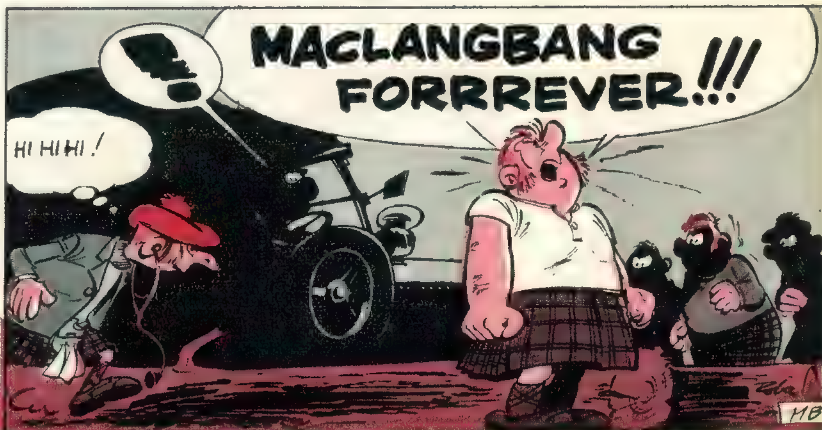

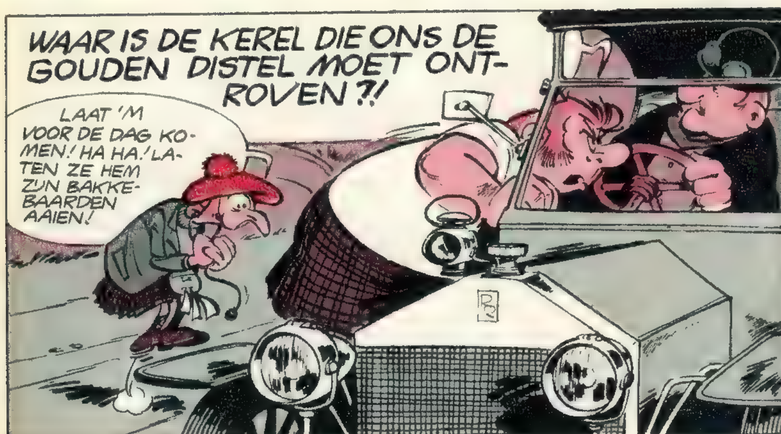

* GELIEFDE SPORT IN DE SCHOTSE HOOGLANDEN DIE ERIN BESTAAT ZWARE BOOMSTAMMEN TE WERPEN. (N.V.D.T.) NOOT VAN DE TEKENAAR

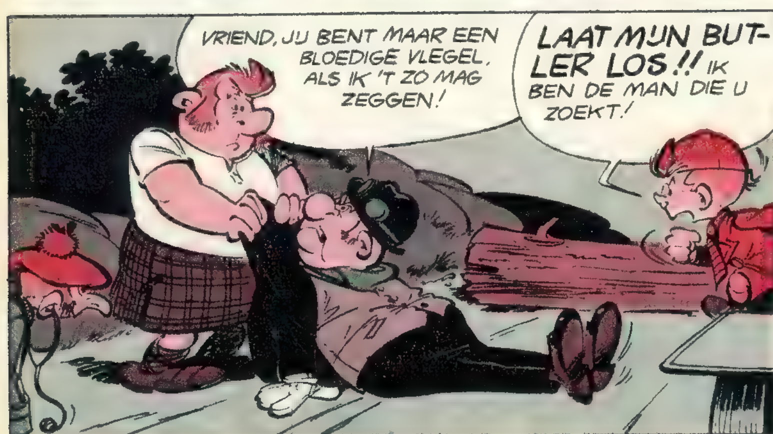

DOOR Roba

De clan van de Mac Klangbangs wacht op onze vrienden die over hun land komen om de gouden distel van oom Archibald terug te halen.

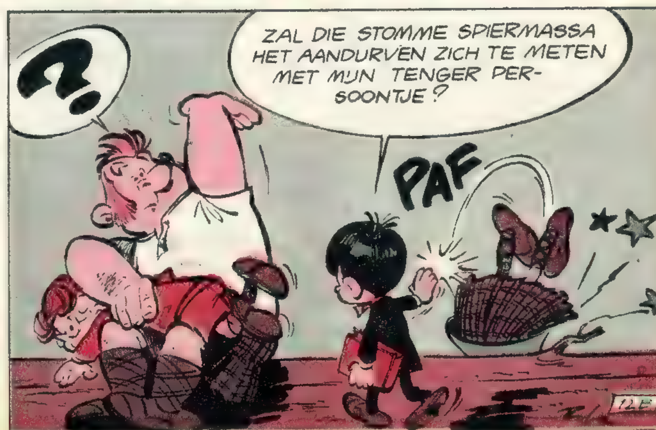

Wordt vervolgd

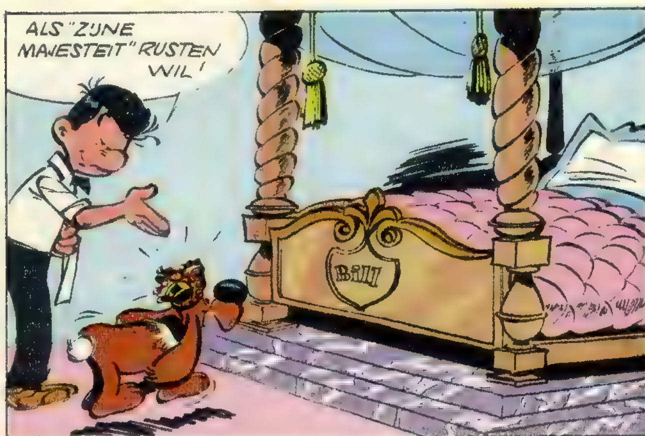
Bollie en Billie door Roba

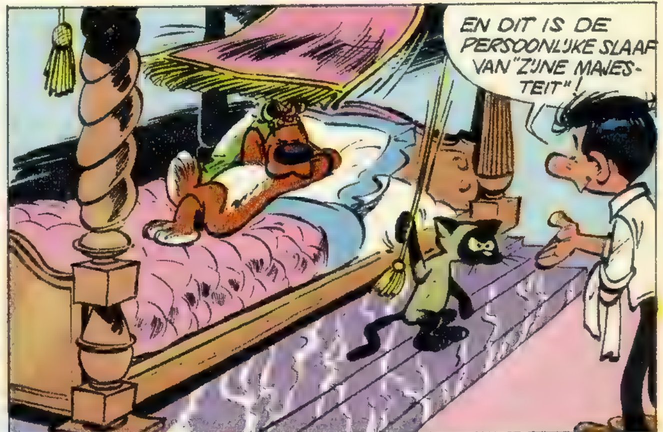

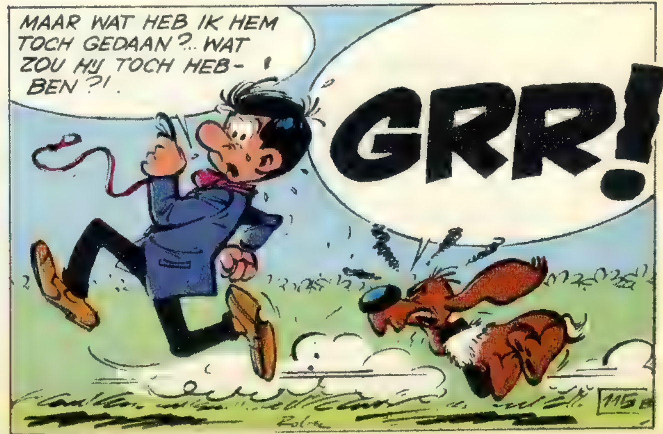

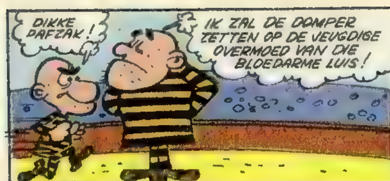

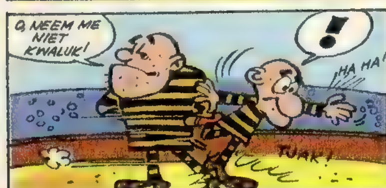

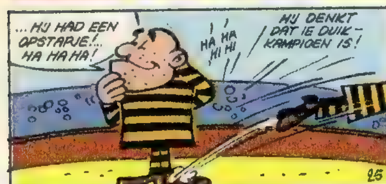

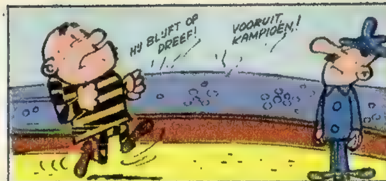

- 25 -

NAAR BINNEN — HIER VOUWEN

- 24 -

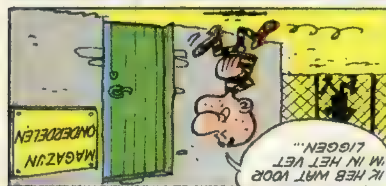

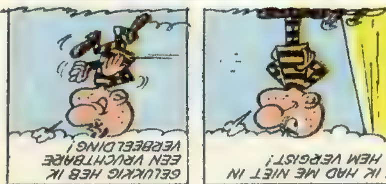
- 13 -

LET ER OP DAT DIT DE BUITENKANT VAN DE VOUW IS!

- 30 -

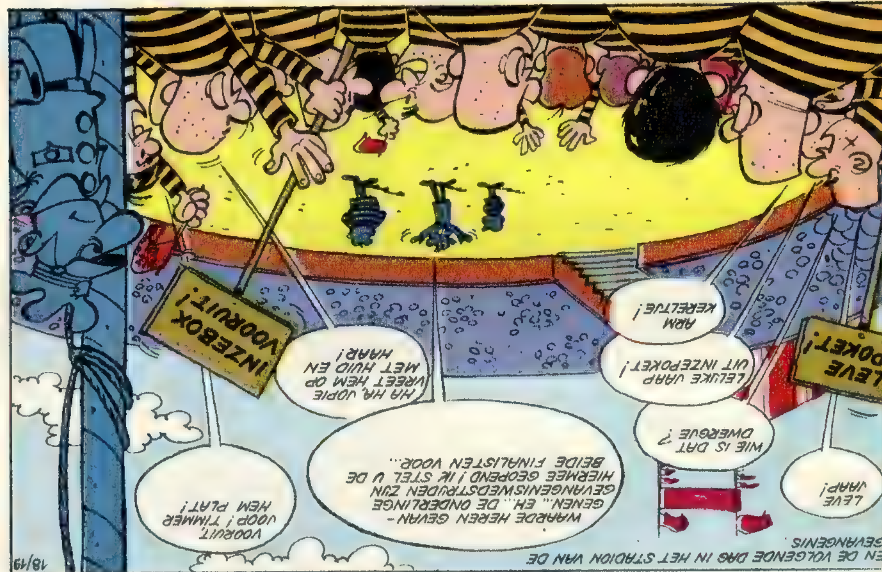

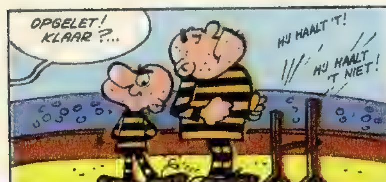

NAAR BUITEN — HIER VOUWEN

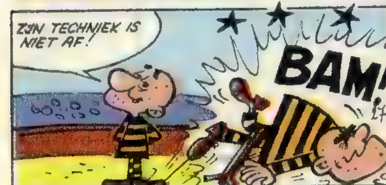
- 19 - 18 -

VERWEZENLIJKEN. LET ER OP DAT DIT DE BUITENKANT VAN DE VOUW IS!

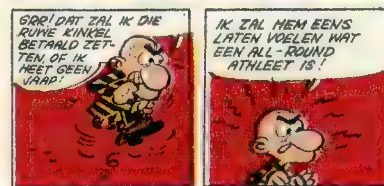

- 27 -

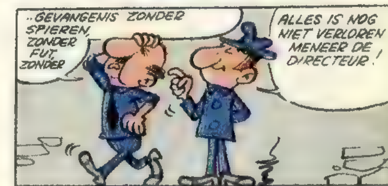

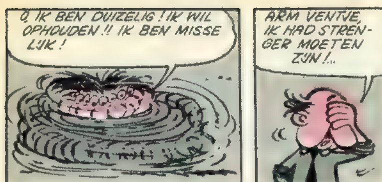
- 22 -

15

- 14 -

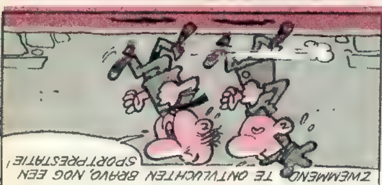
- 23 -

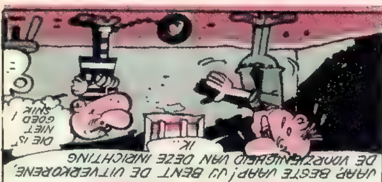

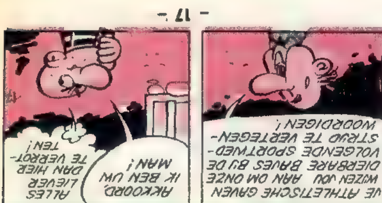

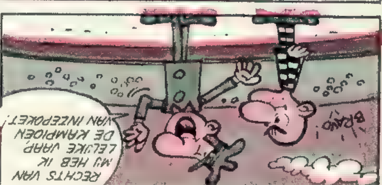
- 26 -

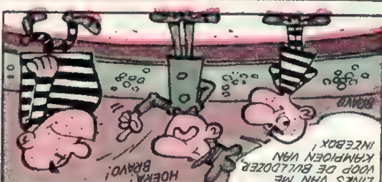

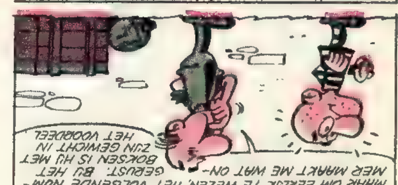
- 17 -

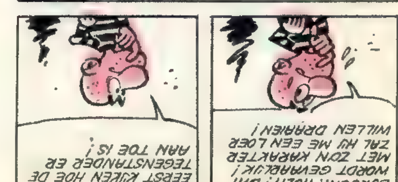

- 20 -

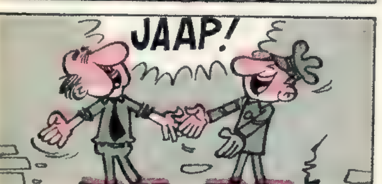

- 29 -

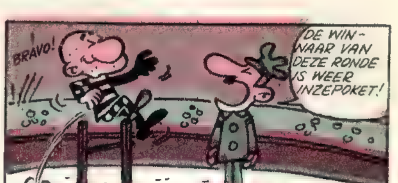
- 16 -

- 21 -

- 28 -

LEVENDE EILANDEN

Toen de zeevaarders van de « Kontiki », afgezonderd van de wereld op hun vlot, de machtige adem van de walvis op slechts een paar meter afstand van hun vaartuig hoorden blazen, wat voelden ze toen een onweerstaanbare sympathie voor dat gevaarte. Voor het eerst sinds weken ontmoetten ze eindelijk op de onmetelijke oceaan een zoogdier, een warmbloedig wezen, waarvan het wijfje haar jongen zoogt. Midden in die wereld van koude, glibberige vissen, zagen ze een verre bloedverwant terug en groetten deze geestdriftig.

Zo lang als twee wagons

Feitelijk was het misschien geen echte walvis. Want de echte walvis is in de vorige eeuwen door de mens vrijwel geheel uitgeroeid. De echte walvis heeft een gladde buik en drijft na zijn dood aan de oppervlakte.

In onze tijd wordt er gejaagd op de gewone vinvis, en de blauwe vinvis die samen de familie der Balaenopteridae vormen. Deze dieren hebben een gegroefde buik en een rugvin. Als ze gedood zijn, worden ze opgeblazen, zodat ze kunnen blijven drijven.

Ze zijn niet alleen groter, maar ook sterker en zwaarder dan de echte walvis. Twee wagons met reizigers achter elkaar zijn samen amper zo lang als de blauwe vinvis — het grootste dier dat we kennen. Alle passagiers van een oceaanreus zouden nog met moeite opwegen tegen het enorme gewicht (100 tot 130 ton) van deze walvis, terwijl één rijtuig met gemak in zijn maag zou kunnen. Dit levende eiland bereikt wel eens een snelheid van 18 knopen. Een blauwe vinvis die geharpoeneerd was, heeft eens een motorschip 12 uur lang gesleept met een snelheid van 6 knopen. Zijn kracht is zo groot als die van een vissersboot : 500 pk.

Toch voeden die zeereuzen zich uitsluitend met heel kleine diertjes. Een soort gordijn van 300 vezels sluit namelijk hun bek af. Deze 300 hoornplaatjes in hun bovenkaak ontvangen elke seconde honderden liters water. Ze filtreren het plankton en de garnaaltjes en krabbetjes, het zg. « walvisaas » of « krill », waarop deze dieren bijzonder verzot zijn. Een eigenaardigheid : die enorme walvissen slikken deze soep in door een keelgat dat maar zo groot is als een schoteltje.

Hun persoonsbewijs : een ademstraal

Ze openen hun enorme bek aan de oppervlakte of onder het duiken, als het plankton op groter diepte zweeft. De walvis duikt dikwijls wel tot 100 meter.

Tijdens deze operatie ademt hij niet. Hij kan gerust teren op de luchtvoorraad, die hij in zijn longen heeft opgehoopt. Maar als hij aan de oppervlakte komt, dan blaast hij, anders dan men vaak denkt, geen water door zijn spuitgaten. De ademstraal is een fontein die ontstaat door condensatie van warme lucht die bruusk door de longen in een koudere omgeving wordt uitgeademt. Het is ook mogelijk dat het in de ademhalingsorganen samengeperste gas, als het eenmaal is uitgestorven, zich uitzet. Het vocht dat erin zit, condenseert dan in fijne druppeltjes, die zichtbaar worden in de bekende ademstraal.

De jagers kennen heel makkelijk de verschillende walvissoorten uit elkaar aan de vorm van de ademstraal. Daar bij de vinvissen twee spuiten dicht bij elkaar zitten, brengen ze weliswaar twee afzonderlijke stralen voort, maar deze smelten samen tot één enkele. De blauwe vinvis één enkele, zo hoog als een gebouw van zes verdiepingen.

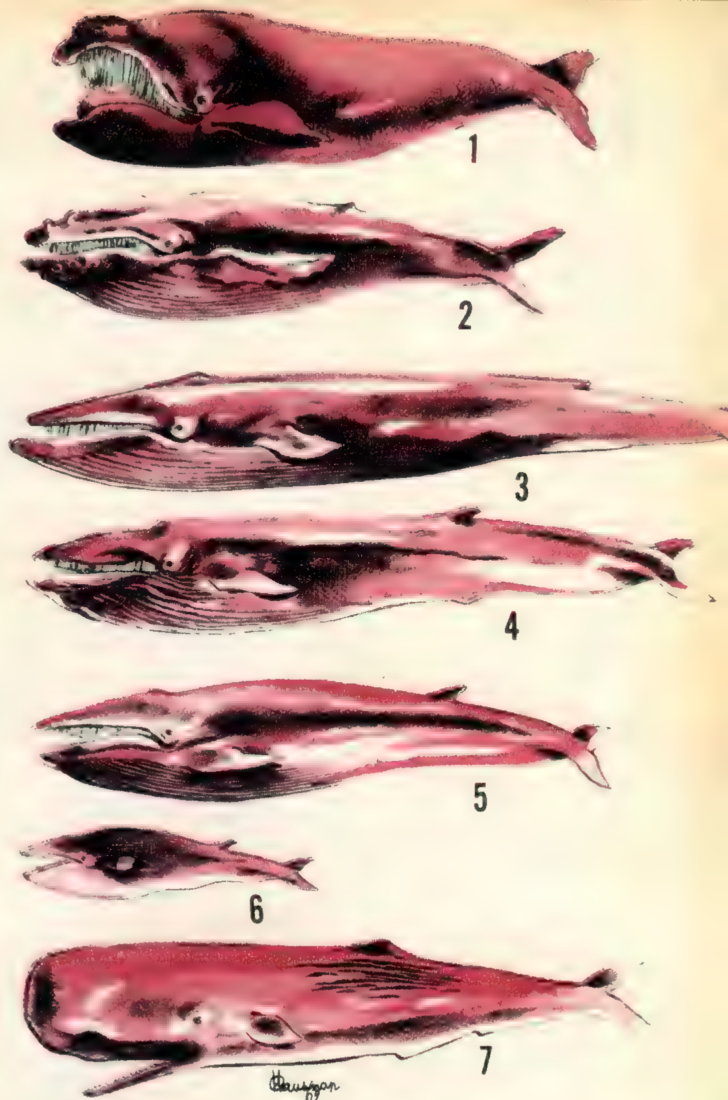
In de vissoep van de Poolzee

De walvissen zit het trekken in het bloed. In de zomer gaan ze voedsel zoeken in de poolzeeën die rijk aan plankton zijn. In de winter verlaten ze die ijzige vissoep voor oceanen met een milder klimaat. Ze trekken in paren. Mannetje en wijfje doorklieven dan dag en nacht de golven met een snelheid van 8 tot 10 knopen en leggen aldus duizenden kilometers af, zich voortbewegend door middel van hun staartvin, die de golven in verticale richting opzweept. Ze duiken af en toe maar stoppen nooit. Dikwijls krijgen ze gezelschap van zeevogels. Zodra deze dieren na het duiken bovenkomen, strijken de meeuwen op hun rug neer en verslinden ze de schaaldieren die zich op hun huid hebben afgezet.

Een baby als een vrachtwagen

Vergezeld door haar man, die gedurig op haar past, zal het wijfje dat uit de zuidelijke ijszee naar het noorden trekt, weldra een wijkplaats zoeken in een rustige Zuidamerikaanse kreek. Daar brengt het een snoes van een walvisje ter wereld, wel zo groot als een vrachtwagen. Onmiddellijk komt de jeugdige wereldburger langs de buik van zijn moeder te liggen en begint hij met zijn soepele, baardeloze bek te zuigen.

De baby zal voortaan zijn ouders volgen op de lange tocht naar huis, naar het poolwater. Sinds ze dit verlaten hebben, hebben de vader en moeder om zo te zeggen geen voedsel meer genoten. Ze hebben uitsluitend geteerd op de reusachtige vetlaag die hun kolossale lichaam omhult !

1 : Eigenlijke walvis of noordkaper (Eubalaena Glacialis). 2 : Bultrug (Megaptera novae angliae). 3 : Blauwe vinvis (Blue Whale). 4 : Gewone vinvis (Balaenoptera Physalus). 5 : Noorse vinvis (B. Borealis of Sei Whale). 6 : Dwergvinvis (B. Acutorostrata). 7 : Potvis.

Tanden als theepotten

Op hun lange omzwervingen komen deze zeereuzen soortgenoten tegen, maar ze gunnen hun geen aandacht. Waarschijnlijk zullen ze de potvis niet zien.

Deze grote walvisachtige lijkt op een onderzeeër met zijn massieve, vierkante kop, die trots de baren doorklieft. Hij vormt op zijn eentje de derde groep van grote walvisachtigen. Maar anders dan de walvissen en vinvissen die baarden hebben, bezit de potvis op zijn onderkaak machtige tanden. Zijn bek zou met gemak een mens kunnen verslinden, maar dit ongeveer 18 meter lange dier mist volkomen de aggressiviteit van de Orka (die onheilspellende zwaardwalvis die zelfs de grootste walvissen verslindt). De pijlinktvis vormt zijn geliefde voedsel. Als hij jonge inktvisjes vindt, dan rolt hij ze als kauwgommetjes tussen zijn tanden, die zo groot zijn als een theepot. Maar soms duikt hij ook wel heel diep om een groot koppotig dier als de architeuthis op te sporen.

Niemand heeft ooit het lugubere gevecht bijgewoond dat dan in de zeediepten wordt geleverd. De naturalisten denken dat deze walvissen verscheidene honderden meters diep kunnen duiken, misschien wel duizend meter.

Het maal van de potvis betekent dus een geweldige prestatie. Het dier moet namelijk : 1) aanzienlijke luchtdrukverschillen doorstaan ; 2) slag leveren tegen het afzichtelijkste zeemonster (dat soms nog aan het langste eind trekt) ; 3) vlug te werk gaan, want hij kan niet langer dan een minuut of veertig onder water blijven.

Als de potvis zijn onderzeese feestmaal veroberd heeft, verlaat hij meteen de feestzaal in de diepte en stijgt snel naar de oppervlakte.

En als hij tenslotte weer in de open lucht is, dan blaast hij lucht uit door zijn linker spuitgat, het enige dat werkt. Maar daarmee tekent hij zo nu en dan zijn eigen doodvonnis. Zijn tien meter hoge ademstraal, die met een hoek van 45 ° zijwaarts is gericht, verraadt onvermijdelijk zijn aanwezigheid aan een nog duchtere vijand dan de architeuthis, een vijand die bovendien geen lekker hapje voor hem is : de Mens.

PAS OP, MOBY DICK, DAAR IS DE MENS!

De dramatische strijd tussen mens en walvis begint in de XIVde eeuw aan de Baskische kust. De walvis woont in de golf van Biskaje. Daarom zijn de Baskische vissers de eersten om deze grote zoogdieren te lijf te gaan.

Uitkijkers aan de kust geven alarm zodra ze het snuiven horen, de zo kenmerkende stoomspuit van de walvis. Hele ploegen jagers kiezen ogenblikkelijk zee in kleine bootjes en gaan die walvissen harpoenen.

Hij snuift !

In een tijd waarin de mensen dikwijls verhongeren, is dit soort van visserij zeer welkom. En enkele walvis is 20 of 30 runderen waard. De traan dient als lampolie en zijn baarden zijn bruikbaar als helmkammen voor de veren op ridderhelmen.

Maar de walvissen worden zo gedurig opgejaagd dat ze uit de Golf van Biskaje vluchten. De Basken vervolgen hen tot in volle zee. Ze tuigen zeilschepen op, die geladen zijn met sloepen.

En zodra de uitkijk uit de top van de mast brult : « Hij blaast ! », worden deze vaartuigen in zee gezet en nemen de walvisjagers erin plaats. Ze roeien stevig naar de plaats waar de walvissen zitten en zijn niet bang om daar maar een paar vadem vandaan te blijven, met gevaar voor hun leven. Recht op de voorsteven van zijn sloep werpt de harpoenier met een forse beweging zijn wapen in de walvis.

Dit fatale gebaar hebben duizenden mannen eeuwenlang herhaald, terwijl ze de walvis steeds verder gingen vervolgen. De Basken gingen tot Newfoundland. Daar kwamen de Hollanders, de Engelsen, Amerikanen en Noren hun concurrentie aandoen en hen voor altijd van de wedloop uitsluiten.

De diverse walvissoorten worden ook steeds schaarser. Verschillende soorten sterven uit. Toen wierpen de jagers zich op de potvis die ze in alle delen van de wereld jaagden. Tegen het einde van vorige eeuw vond het grote treffen tussen mens en walvis in de Zuidelijke IJszee plaats, daar waar de dieren elke zomer hun rantsoen plankton gaan inslaan. En daar ook was de grote trefplaats van de machines, want twee grote uitvindingen brengen een ommekeer in de jachttechniek : de motorboot en het harpoenkanon.

Een Noor, Sven Foyn, verzint in 1863 een nieuw type harpoen dat hij op zijn boot, de « Spes et Fides » installeert. Het projectiel, dat aan een kabel is bevestigd, wordt door een kanon gelanceerd.

Als de eerste walvis opdoemt, richt Foyne in hevige spanning zijn wapen. De jagers kijken ongelovig, spottend toe. Het schot gaat af. De harpoengranaat treft doel. De walvis spartelt tegen, maar is zwaar getroffen.

Terwijl aan stuurboord het dier aan boord wordt gehesen, wordt de uitvinder aan bakboord uit de golven opgehaald.

Fabriek tegen walvis

Sinds Sven Foyn heeft de techniek natuurlijk heel wat vorderingen gemaakt. De walvisvangst brengt nu een hele vloot schepen in actie. De motorboot baant zich onverbiddelijk een weg door het pakijs aan de pool met behulp van een gepantserde, vlijmscherpe voorsteven. De ouderwetse sloepen met riemen hebben plaats moeten maken voor « walvisvaarders » — echte, met een harpoenkanon gewapende schepen, die elk een bepaalde zone afschuimen.

Het werk wordt aan de lopende band uitgevoerd, net als in de autofabrieken. De harpoenier — die nu kanonnier is geworden — ontplooit zeer zeker minder dapperheid, maar meer behendigheid in het mikken dan zijn voorganger.

Gekanonneerde walvissen sterven aan hun lijn. Ze worden niet aan boord van het schip gehesen, men blaast ze gewoon op met samengeperste lucht (opdat ze kunnen drijven) en plant er een vlaggetje met de kenletters van de walvisvaarder in. Dan vaart de boot weer weg om achter een nieuwe walvis aan te jagen.

Sleepboten komen de kadavers weghalen en naar het fabriekschip slepen. Daar zitten we in het hart van de omvangrijke walvisindustrie.

Het fabriekschip (20.000 tot 25.000 ton) bevat een radio, een radar, een asdic en een werkelijke staf, die gedurig orders doorgeeft aan sloepen en sleepboten. De walvis wordt via een aan de achterplecht gelegen sleephelling aan boord getrokken en vervolgens geflenst (van de speklaag ontdaan) en aan stukken gesneden. Het vet wordt gekookt, de baarden worden in zee gegooid.

Zo eindigt het grootste dier ter wereld onder de handen van de mens. Maar de mens heeft er een werkelijke fabriek voor moeten bouwen, die de allure van een eskader heeft.

I. Ze vergiftigen de walvis

Op het eiland Store Sartor bij Bergen (Noorwegen) jaagden de bewoners enkele jaren geleden nog op de walvis door middel van vergift.

Het dier drong in een fjord met een heel nauwe ingang door op zoek naar plankton. Terstond sloten de jagers door middel van een heel stel netten de fjord af. Andere bewoners bestookten uit kleine vaartuigen de walvis met roestige metalen pijlen, die overdekt waren met het bloed van vorige slachtoffers.

Enkele dagen later kwam het ongelukkige dier, verzwakt door een algehele bloedvergiftiging, aan de oppervlakte. Nu was het voor de jagers verder een klein kunstje het dier te harpoeneren en af te maken.

II. Hij sprong op de kop van de walvis...

De Japanners gingen in de 17de eeuw de walvis te lijf met een werkelijk eskader van een stuk of dertig schepen, elk 15 m lang. Het geheel omvatte twintig drijvers, zes nettendragers, vier sleepboten en het geheel werd aangevoerd door twee commandoschepen.

De walvissen werden opgejaagd door de jagers, die hen naar de nettendra-

gers dreven, waar ze in de netten verstrikt raakten.

Op het ogenblik waarop het dier verzwakte onder de ontelbare lanssteken, dook een van de jagers onder en zwom naar de walvis toe. Hij aarzelde niet om op de kop van het dier te springen en er, met behulp van zijn mes, een gat in te maken, waar de kabel doorheen moest.

Jagen op potvissen...

Potvissen houden zich nog veelvuldig in de buurt van de Azoren op. De eilandbewoners jagen dan ook druk op deze machtige walvis, zoals, met enkele kleine verschillen, de Basken in de Middeleeuwen.

Een net van uitkijkers, die op gezette afstanden van elkaar langs de kust staan, waarschuwt de motorboten. En deze slepen meteen de walvisvaarders naar het ruime sop, terwijl de wachters aan de kust, met zenders gewapend, de vaartuigen hun koers aangeven. Daar het uitgesloten is een potvis met de luidruchtige motorboten te benaderen, laten deze de sloepen op eigen kracht verder varen. Een mijl van het dier af roeien de jagers dat de stukken er afvliegen en stevenen regelrecht op het monster af, dat van de prins geen kwaad weet.

De harpoenier die op de voorplecht staat, met zijn linkerknie stevig in een zeeg van het opperdek gedrukt, wacht op het beslissende ogenblik.

De roeiers stoppen enkele vadem van de potvis af. Zachtjes kabbelen de golfjes over zijn rug die zo breed is als een golfbreker. De voorsteven van de sloep wijst naar de kop van het dier dat ineens omhoogschiet met een gekolk van tonnen schuim.

De harpoenier zwaait zijn wapen, dat door een kabel met het vaartuig is verbonden, omhoog. En met een forse beweging slingert hij het ineens weg.

Het scherpe projectiel klieft in een oogwenk de lucht. De lijn gaat met een ruk strak staan achter de harpoen en rolt zich in dolle vaart af. De harpoen suist en blijft steken in de reusachtige berg van vlees waar de golven rakelings langs spoelen.

De mannen staan in ademloze spanning klaar om in het water te springen in geval de gewonde potvis zich onverhoeds mocht omwenden om in de sloep te happen of deze als een gewoon vloermatje om te keren. Maar er gebeurt niets. Die grote beesten reageren langzaam.

Een seconde die eindeloos lijkt verloopt, en daarna nog een, al even eindeloos. En toch kolkt het water onder de boot.

Ineens richt de golfbreker zich op, verrijst uit de golven en rekt zich heel ver uit, tot in het oneindige. De mannen zouden er een eed op durven doen dat hij tot aan de horizon gaat. En daar heel in de verte doemt tenslotte de staart op, zo reusachtig als de stabilo van een vliegtuig.

Deze scène heeft zich wel honderdmaal eerder afgespeeld, net op dezelfde manier. Telkens bevangt een onbedwingbare angst die onverschrokken mannen, die tevens uitmuntende zwemmers zijn. Een slag met die staart en hun hele sloep is vermorzeld. Maar het monster wordt zo door de pijn verscheurd, dat het maar één drang in zich voelt : vluchten, zo vlug als het kan. In een warreling van water maakt het levende eiland een ommezwaai en schiet als een pijl naar de volle zee.

De strak staande kabel doet het vaartuig schudden, terwijl het door de potvis op sleeptouw genomen als een buitenboordmotor, rakelings over de golven scheert met de mannen en hun hele uitrusting aan boord.

Maar het dier is ten dode gedoemd. Na een dolle vaart die uren kan duren (soms daalt de potvis wel tot 100 of 200 meter), mindert de walvis vaart en wordt loom. Zijn adem verzwakt en kleurt ineens rood, zodat de golven door bloed overspoeld worden. Dat is de « flurry », de doodsstrijd van de walvis.

DE DANS DER OCEANEN

Rustig is de zee nooit. Reusachtige krachten houden haar voortdurend in beroering. De wind zet het oppervlak hol, klimaatverschillen brengen reusachtige zeestromingen teweeg tussen de evenaar en de polen. De seizoenswisselingen verplaatsen ieder jaar hele oceanen, terwijl de zon en de maan geregeld het zeeoppervlak opzuigen, als ware het een reusachtige ademhaling. De oceanen deinen gestadig, nu eens in het snelle tempo van de woedende baren, dan weer met de statige slingerbeweging van de getijden...

De dampkring en de zee zijn heel dikwijls de beide partners op dit reusachtige bal. De lucht is hier de « cavalier », hij heeft de leiding. Een doodgewone storm maakt de golven woest.

Zo kan de wind ineens op de zeeoppervlakte machtige stromingen doen onstaan. En als het weer rustig is geworden, dan is de stroming ook verdwenen.

Maar de oceaan heeft ook zijn eigen bewegingen, die niet van de wind afhankelijk zijn. Belangrijke stromingen, zoals de Golfstroom, gaan gedurig door, dag en nacht, in ieder jaargetij.

Het water stijgt onder invloed van de warmte. Het temperatuurverschil tussen de streken aan de evenaar en de polen veroorzaakt deiningen en tenslotte stromingen in het water. De Golfstroom heeft de allure van een echte rivier. Hij is breed, vloeit regelmatig, zonder ophouden en vertakt zich in verschillende stromen. Hij is zo nauwkeurig begrensd, dat een schip, dat op de olijfgroene Atlantische Oceaan, stoppen kan met zijn voorsteven in de blauwe, lauwe wateren van de Golfstroom en zijn achtersteven nog in de koud, groene wateren van de oceaan. De temperatuur die opgenomen wordt voor en achter het schip wijst dan een verschil van 12° aan!

Die indrukwekkende stroom ontspringt eigenlijk in de buurt van de Kanarische eilanden, en vandaar richt hij zich naar de Golf van Mexico. De indrukwekkende watermassa zet zich dan onverbiddelijk in beweging met een constante snelheid (25 km per uur ongeveer) van het centrum van de storing weg. Honderden kilometers blijft die watervloed even hoog. De enorme golven die komen breken op de rotsen van Bretagne of Cornwail hebben dikwijls al 3.000 of 4.000 km afgelegd. Ze spatten op de klippen uiteen, met wolken van schuim die wel twintig meter hoog vliegen.

Zo hoog als een torengebouw

Maar de wind kan de golven ook vernielen als hij ze ineens van voren aanvalt. Dat gebeurt vooral als hij met kracht van het land uit blaast. In dit geval schijnt de zee niet erg woelig. Maar een storm uit het westen drijft zware golven naar de Hollandse, Belgische of Franse kust, terwijl aan de Engelse kust, dus aan de overkant van de zee (van Dover tot Harwich bijvoorbeeld), de zee spiegelglad is. Als de storm losbarst, dan zweept hij werkelijke bergen van water op. Op 6 februari 1935 kwam de Amerikaanse vrachtboot « Ramapo », die van Manilla naar San Diego voer, in een tornado terecht die zeven dagen aanhield. De wind woei met een snelheid van 68 knopen en blies in het zeeoppervlak schrikwekkende golfbergen en -dalen. De kapitein zag zelfs een golf waartussen de berg en het dal een hoogteverschil van een meter of dertig bestond!

Kan het soms nog sterker? Dat is niet uitgesloten. Maar één ding is zeker : er zijn nog veel bredere golven. Een bepaald type golf is zo langgerekt dat het meer dan twaalf uur duurt voor een volgende kop op de voorgaande volgt.

Misschien heb je het al geraden, het gaat hier over de getijden.

- 11 -

BELANGRIJK

Als je dit micro-boekje wilt maken, moet je eerst de middelste bladzijden uit dit nummer halen. Deze vier bladzijden moet je zorgvuldig bewaren omdat ze een onderdeel vormen van het MACRO-VERHAAL. Vervolgens maak je de bladzijden van het MICRO-BOEKJE los. Houd je precies aan de aanwijzingen en sla, als je het boekje gevouwen hebt, een nietje in het midden. Daarna moet je de bladzijden met een mes of een schaar opensnijden.

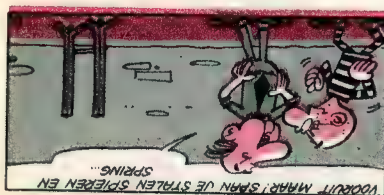
Bewaar dit boekje zorgvuldig. Er zullen er nog meer komen en na verloop van tijd heb je dan een prachtige micro-bibliotheek.

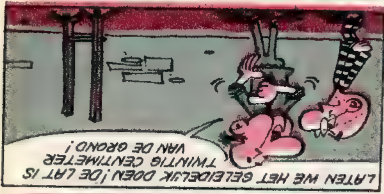
Volgende week:

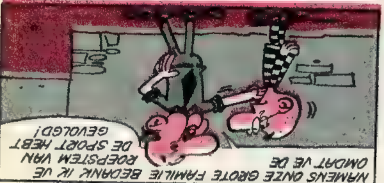
DE GEBOORTE VAN EEN MOTOR

door Wim Dannau

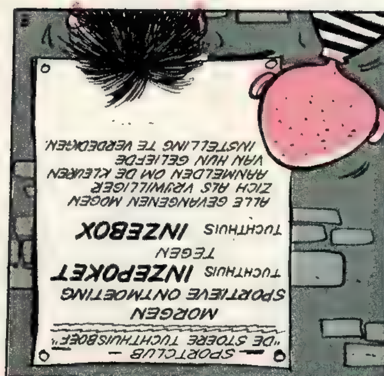
- 8 -

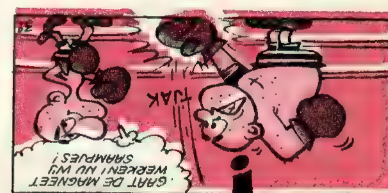

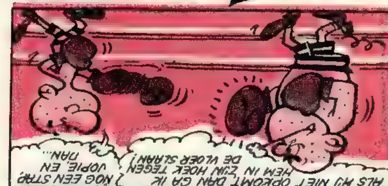
- 5 -

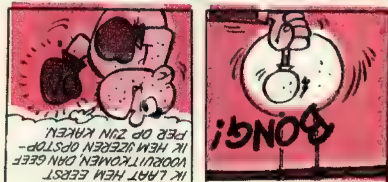

- 32 -

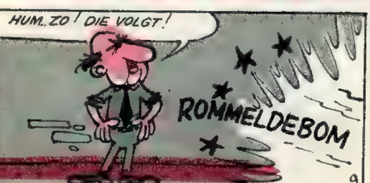

- 9 -

- 4 -

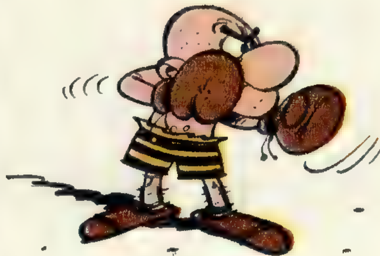

- 33 -

MICRO-BIBLIOTHEEK ROBBEDOES

JAAP DOET AAN SPORT

JAAP
DOET AAN
SPORT

DUPUIS
BRUSSEL — DEN HAAG
PARIJS — MONTREAL

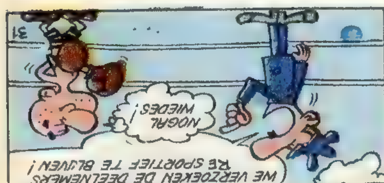

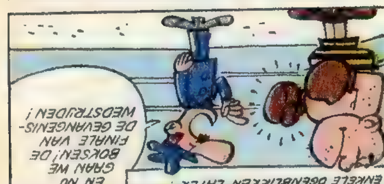

- 12 -

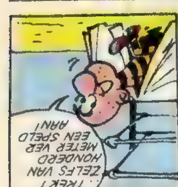
MAAK HIER DE TWEEDE VOUW.

- 31 -

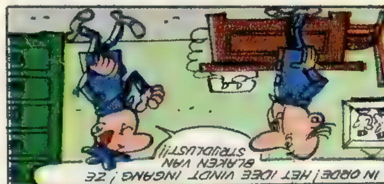

- 9 -

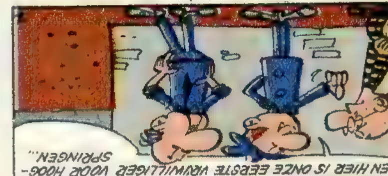

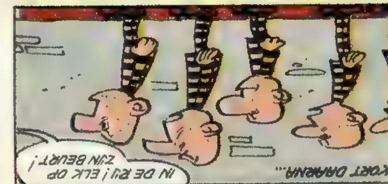

NAAR BINNEN

HIER VOUWEN

- 7 -

DIT IS DE EERSTE VOUW DIE JE MOET MAKEN OM HET MICRO-BOEKJE TE

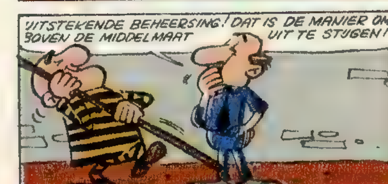
ROSY - DELIEGE — 34 —

- 3 -

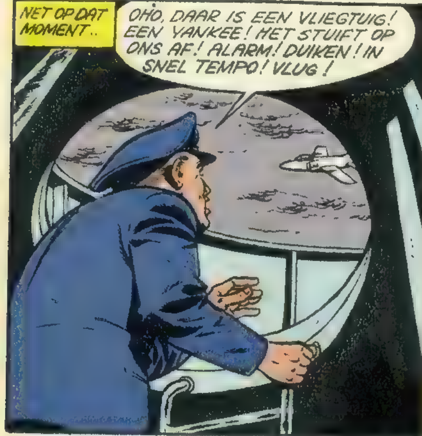

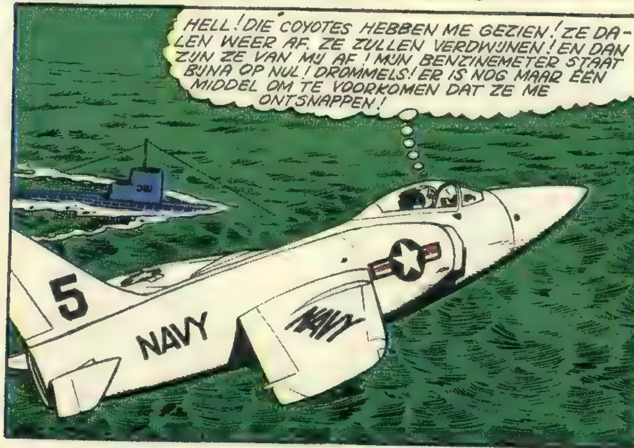

- 10 -

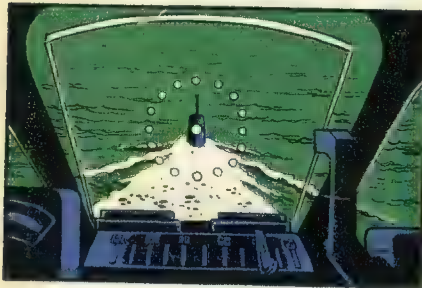
BUCK DANNY OPERATIE "MERCURY"

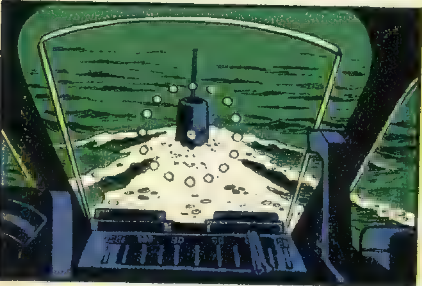
Sonny merkt dat zijn toestel geen munitie meer heeft net op het ogenblik dat de vijandige duikboot boven water moet komen.

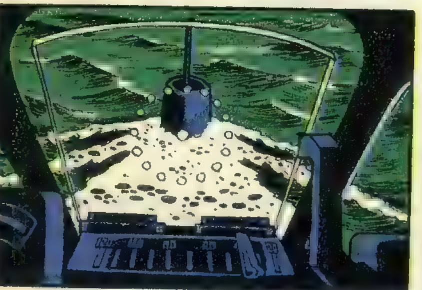

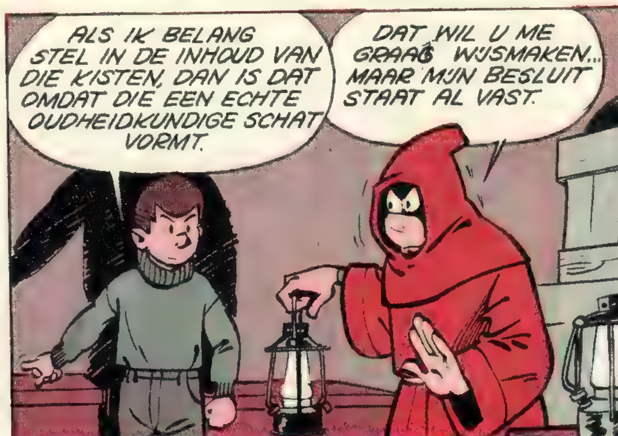

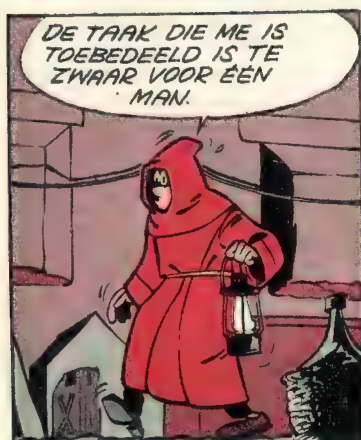
De Rode Paters

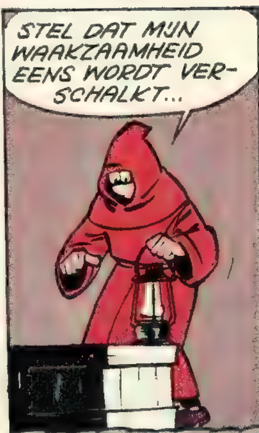
door M. Tillieux

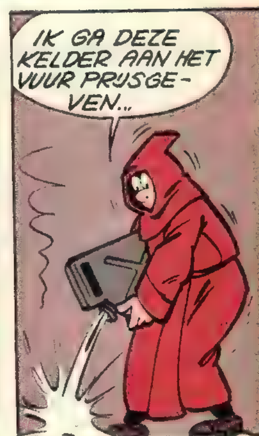

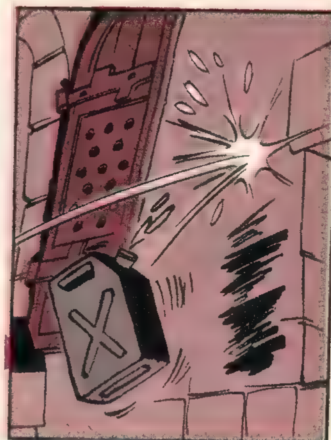

EEN ENQUETE VAN **GUUS SLIM**

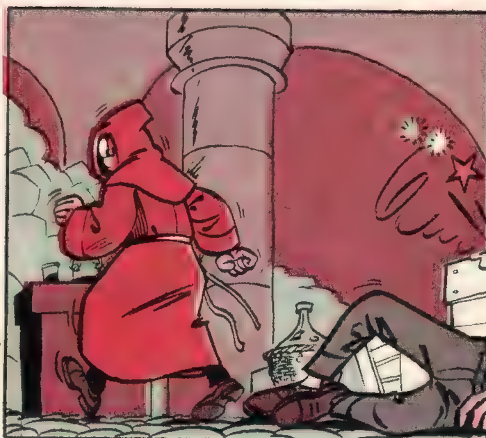
In het onderaardse gewelf van de abdij liggen wapens en de geheimzinnige bewaker belooft Guus Slim een ongelofelijk schouwspel...

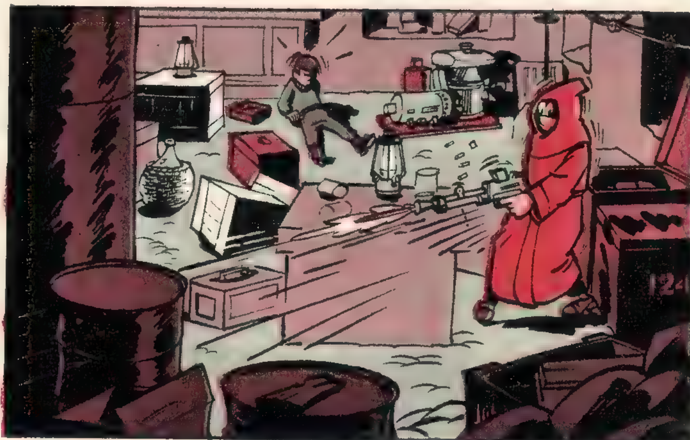

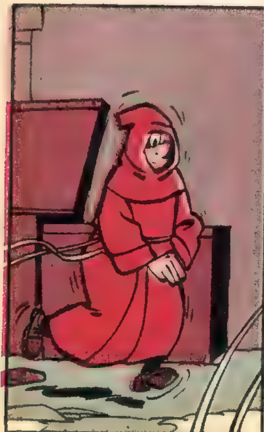

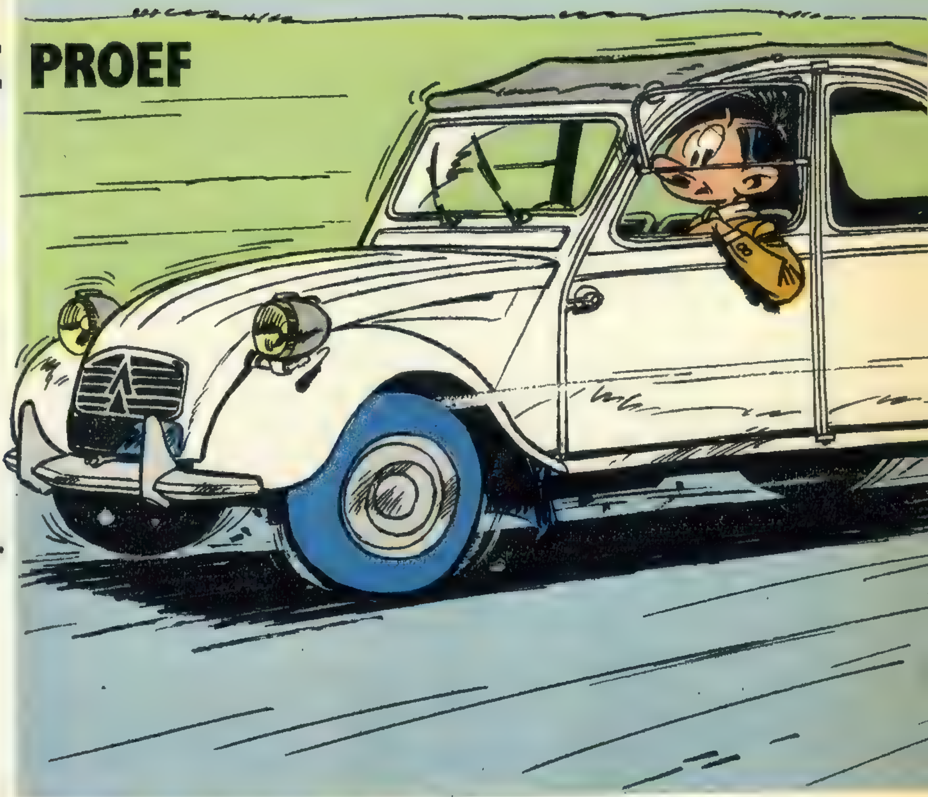

Wordt vervolgd

STARTER NEEMT DE PROEF

DE CABRIOLET 404

Een redelijk compromis of een halfslachtige oplossing? Peugeot, de bezadigde, springt zuinig met de vooruitgang om. Zijn cabriolet speelt een mooie troef uit... maar doet ons hopen op meer...

De mooiste troef is een goed gevoede motor

Een motor voeden is niet gemakkelijk. De « haver » voor stoompaarden moet met evenveel zorg worden afgewogen als een medicijn. Daarom neemt het aantal carburatoren toe naarmate het aantal motoren met hoog rendement stijgt. Er bestaat echter een voedingssysteem dat theoretisch beter is dan die goede oude carburator, nl. inspuiting. Deze troef speelt Peugeot uit... Daaraan dankt de 404 moter een nieuwe persoonlijkheid en zijn plaats onder de motorkap van een snelle cabriolet. We herkennen nog altijd de 4 cylinder van 1618 cc, maar de carburator is vervangen door een Duitse injectiepomp die door de motor wordt aangedreven door middel van een speciale riem. Koppel en vermogen ondergaan daar de weldadige invloed van : van 72 pk bij 5.400 t/m komen we op 85 pk (SAE) bij 5.500 t/m. En het zijn geen « schrale » paardekrachten, die er met de laatste tientallen omwentelingen « uitgeperst » worden ! Integendeel : de winst is voelbaar bij alle toerentallen...

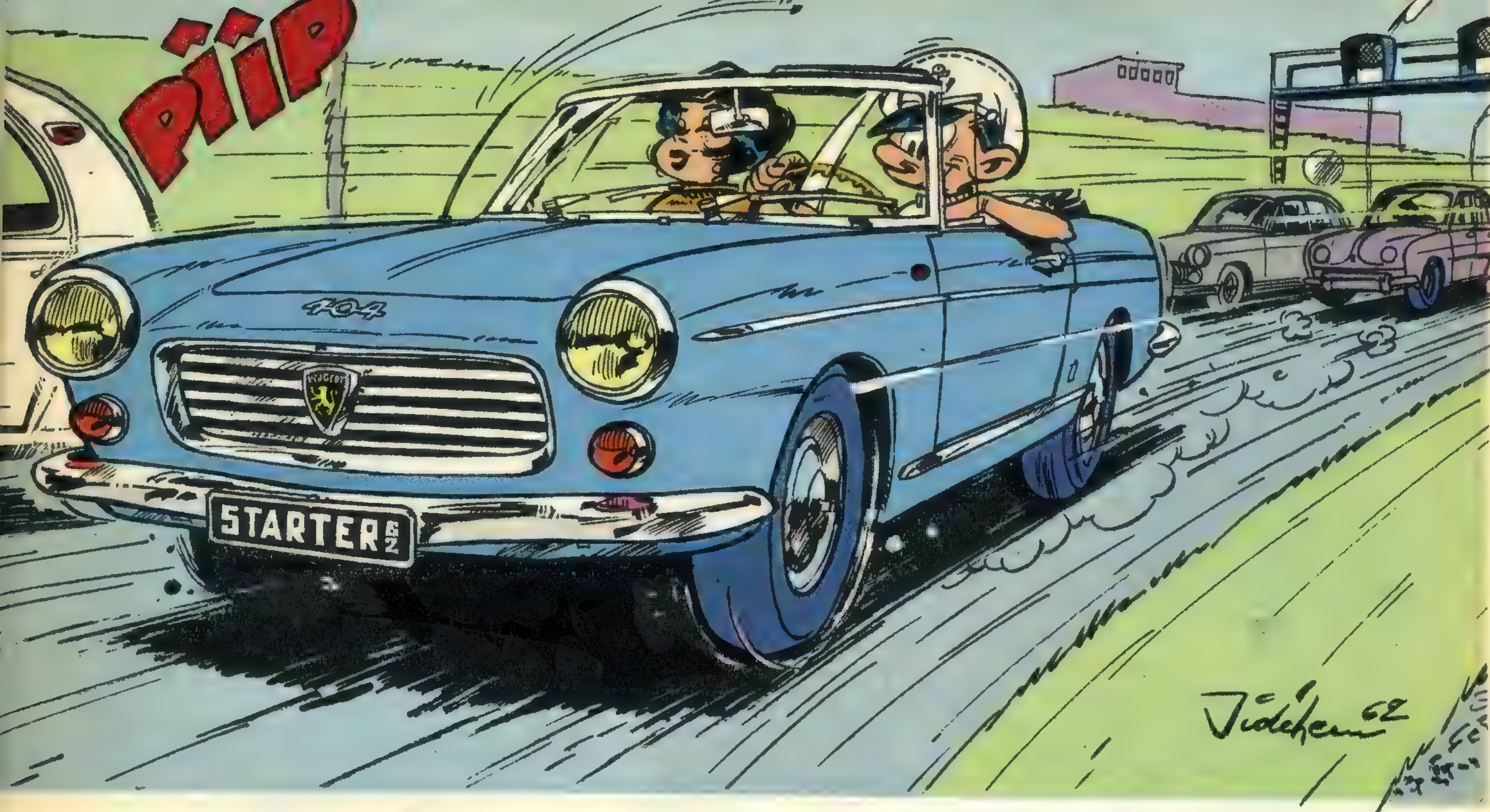
Een tweede bewijs : ik heb de cabriolet 404 bij 30 km/u in de 4de versnelling bestuurd, zonder de minste hapering te bespeuren. Natuurlijk heeft de opvoering van het vermogen enkele mechanische verbeteringen aan de motor nodig gemaakt. Deze betreffen de cylinderkop (hogere compressie en doelmatiger lijn), de zuigers, de drijfstanglagers, de ontsteking en de in- en uitlaatleidingen.

Prestaties in de bergen

Om mijn donkerblauwe cabriolet 404, die vanbinnen met zwart leer is bekleed, te testen, beschikte ik over een ideaal terrein van actie : de Esterel, het gebergte bij de Franse Riviera. De vermaarde autoweg voor de snelheid en de haarspeldbochten in de bergen voor de chauffeurskunst. Kun je iets beters dromen ? (Starter wil ons zeker wijsmaken dat hij ook al in zijn vacantie werkt ! - Redaktie.) Op dat reusachtige lint kreeg ik de indruk dat ik een slakkengang had, zo soepel en geruisloos is de motor met inspuiting. Eigenlijk verdient de cabriolet 404 niet de titel van sportwagen, maar de chronometer wijst hogere tijden aan dan je meent te « voelen »... 80 km bereik je in 11'', 100 in 19'' en 120 in 30'' (dit laatste cijfer wordt gehaald aan de grens van de 3de versnelling). Boven de 130 (een goede kruissnelheid) loopt het optrekvermogen terug, maar ze blijft toch nog duidelijk voelbaar. Als topsnelheid (met een flinke zijwind), haalde ik 148. Daar dit resultaat me tegenviel, deed ik de proefrit nog eens over met gesloten kap (dat sluiten gaat vlot, de kap is van goede kwaliteit). En op slag klom de wijzer tot 161... waaruit weer eens het belang van de stroomlijn blijkt ! Wat moeten we nu denken van die cijfers ? Persoonlijk vind ik dat een wagen van dit type (en vooral van deze prijs) over 100 pk moest beschikken en dat de 4-versnellingsbak er een overdrive hoort bij te krijgen. De bergwegen zouden de geringe sportaanleg van deze wagen nog scherper doen uitkomen. Het totaalgewicht van 1050 kg bleek de vurigheid van de motor namelijk ernstig de domper op te zetten.

Rijkwaliteiten : goed en minder goed

Op kleinere bergwegen leek de cabriolet me ineens heel groot met zijn lengte van 4,49 m. Hij glipte anders lenig door de bochten, dank zij de zeer accurate tandheugelstuurinrichting die de logheid van het voorstel doeltreffend corrigeert (in een scherpe bocht lijdt de wagen aan voorslip). Ruimere bochten

PEUGEOT ...BIJNA IN DE ROOS

onthullen een heel betrouwbaar temperament : de lichte voorslip is op te heffen door geleidelijk toenemende achterslip, welke wordt verkregen door gastoevoer. Deze wagen is een standaardvoorbeeld van neutraal gedrag, dat een gemiddelde rijder grote veiligheid waarborgt... Wat de remmen aangaat wil ik me niet zo optimistisch uitlaten. Waarom blijft Peugeot toch zolang zijn neus optrekken voor schijfremmen ? De iets vergrote trommels van de cabriolet zijn bij snel rijden nog altijd onvoldoende. Hun progressiviteit en hun behoorlijke evenwicht kunnen ons niet het veelvuldige optreden van fading over het hoofd doen zien.

De vierversnellingsbak werkt goed, maar wordt gehandicapt door twijfelachtige stuurgangen en een vervelende handel aan het stuur... Ook op dit punt zou Peugeot de koe bij de horens moeten vatten door zijn wagens van een stevige handel aan de vloer te voorzien. Tenslotte moet ik bekennen dat ik de liggende, schuine stand van het stuurwiel ook niet kan waarderen. Het ligt onprettig in de handen en het bovenstuk van de cirkel hindert het uitzicht.

Farina stijl en fraaie afwerking, maar...

Ja, weer een « Farina ». Zeker, de tekening is mooi en sober, maar wordt zoetjesaan afgezaagd ! Ik had liever een echte « sport-Peugeot » gezien, waarvan die bekoring van « raspaardjes » uitgaat... De afwerking van het interieur daarentegen is van klasse : stoelen met fijn leer steunen behoorlijk het lichaam, de uitrusting is verzorgd, de klimaatregeling afdoende en de moquette vloerkleden scheppen een behaaglijke sfeer. Wat me minder bevalt is het dashboard zonder toerenteller en zonder oliedrukmeter (een gewoon controlelampje is in dit geval onvoldoende). Vinden jullie me veeleisend ? Tjonge, voor een prijs van 194.300 Belgische franken (in de fl. 13.000) mogen we dat toch zeker wel wezen, niet ? Vooral als we zien wat de Engelse en de Italiaanse concurrentie te bieden heeft...

Technische kenmerken

TYPE : Cabriolet met zelfdragende constructie (zijkanten aan kokerbalkonderstel gelast).

MOTOR : 4 cylinders in lijn. 1618 cc. Tuimelaars. Voeding door inspuiting. Ventilator ontkoppelbaar. Waterkoeling. 85 pk SAE bij 5.500 toeren.

OVERBRENGING : Klassieke embrayage. 4-versnellingsbak. Achterbrug met worm.

OPHANGING : Voor : onafhankelijk afgeveerde wielen met Mac Pherson telescoopschokbrekers. Achter : stijve as op schroefveren en geleiding door middel van schuine, overlangse hefbomen.

REMMEN : Trommelremmen.

STUURINRICHTING : Met tandheugel.

Voor

- Behoorlijke prestaties.
- Motor geruisloos.
- Gering verbruik.
- Gezonde wegligging.
- Stuurinrichting werkt direct.
- Gerieflijke ophanging.
- Verzorgde carrosserie.

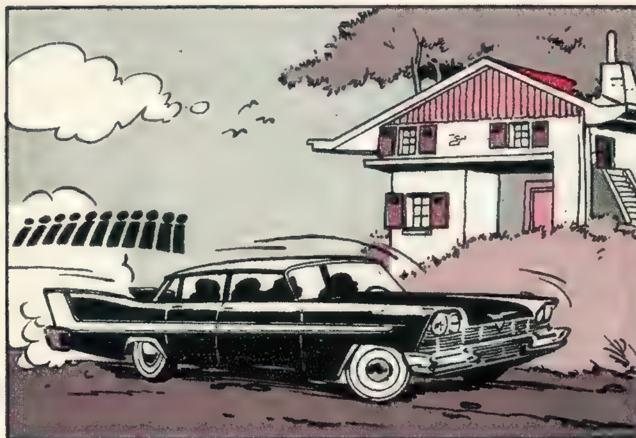
Tegen

- Matige pittigheid.
- Remwerking onvoldoende.
- Versnellingshandel onprettig.
- Stuurstand verkeerd.
- Geen toerenteller.
- Geen oliedrukmeter.
- Prijs te hoog.

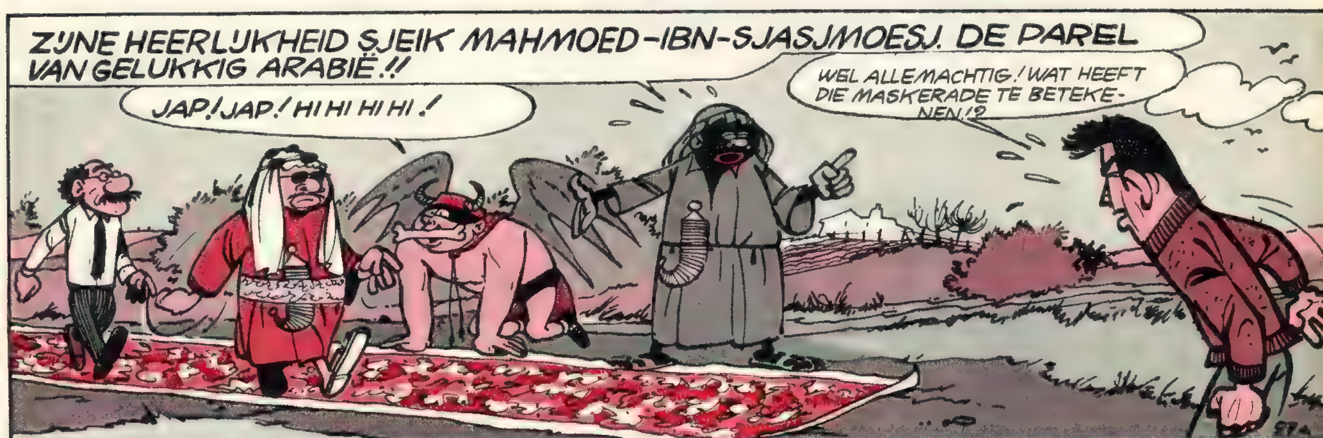
Starter.

HET KRUID DER

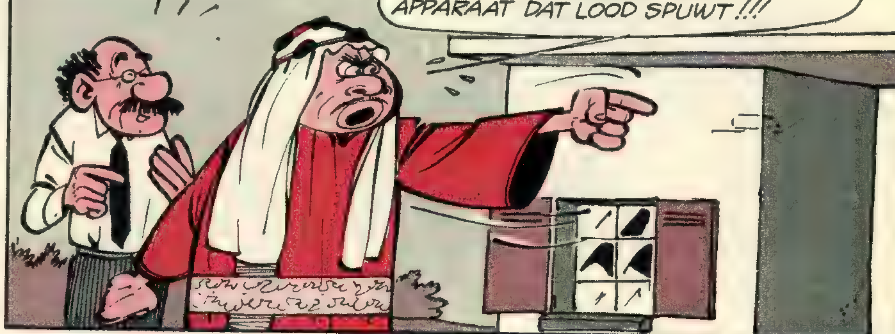
GRAMSCHAP

DOOR DUBAR

Sheik Mahmoed-Ibn-Sjasjmoesj wil het Kruid der Gramschap hebben om zijn leger moed te geven.

Wordt vervolgd

DE SPANNENDE VERHALEN VAN OOM WIM

ER WAS

ER WAS EENS IN DE BOSSEN VAN GEORGIE (V.S.) EEN MEISJE ZO ARM, DAT ZE IN OUDE ZAKKEN GEKLEED GING, OP BLOTE VOETEN LIEP EN 'S NACHTS OP DORRE BLADEREN SLIEP..

Kolák

WAAR EN WANEER ZE WAS GEBOREN? DAT WEET NIEMAND. ZE WAS AL KORT NA HAAR GEBOORTE VERLATEN EN OPGENOMEN IN EEN DOODARM HOUTHAKKERSGEZIN...

DE HOUTHAKKERS TROKKEN VAN HET ENE BOS NAAR HET ANDERE OM WERK TE ZOEKEN EN ZE WOONDEN IN LEMEN HUTTEN DIE ZE ZELF BOUWDEN DIKWIJLS BLEEF DE ETENSPOT LEEG.

NIKS OM ER IN TE STOPPEN EN... GEEN CENT OP ZAK...

JACKIE, GA WORTELS EN WILDE BESSEN ZOEKEN

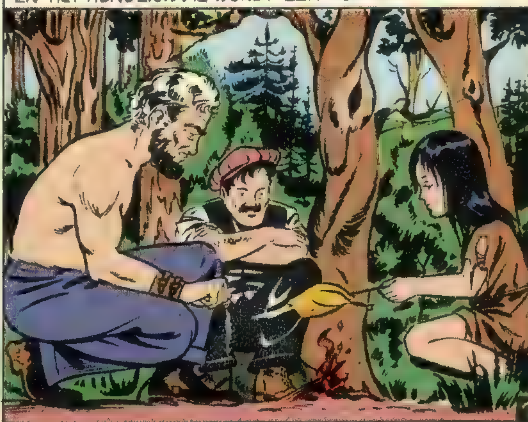

ANDERS DAN ASSEPOES HAD ZE EEN WILLETJE EN WIST ZE VAN AANPAKKEN. ZE TROK ER OP UIT MET EEN EINDJE DRAAD MET EEN KROMME SPELD ERAAN EN...

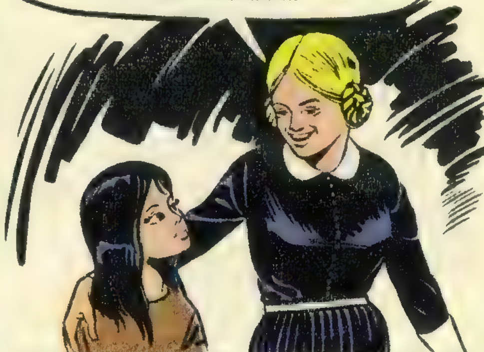
EN HET HONGERMAAL WORDT EEN FESTIJN...

EENS EEN MEISJE

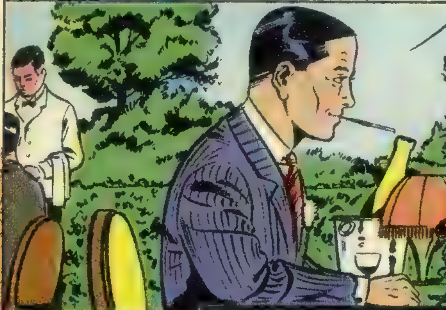

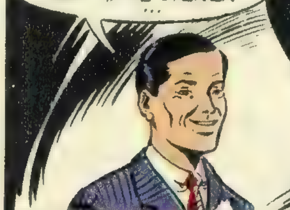

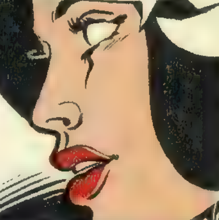

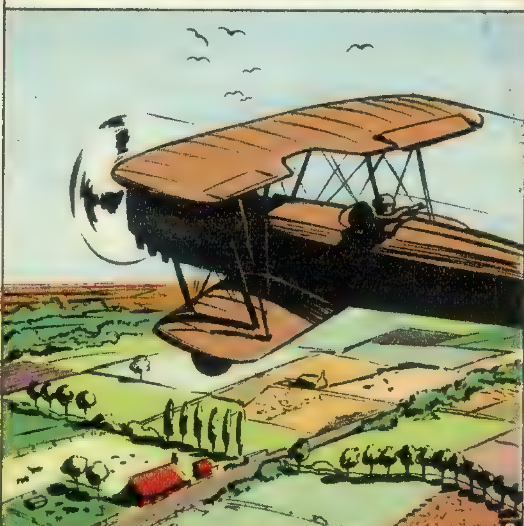

Vervolg →

ER WAS

EN NA DE EERSTE LESSEN...
U BENT VERBLUFFEND, JUFFROUW. ER STEEKT EEN GROTE PILOTE IN U!
GROOT? HA! HA! U OVERDRIJFT... MAAR VLIEGEN ZAL IK LEREN...

IN TWEE EN EEN HALVE WEEK HAALT ZE HAAR VLIEG BREVET, DAARNA HAAR VERGUNNING VOOR DE VERKEERSLUCHTVAART EN TENSLOTTE DAT VOOR HET VRACHTVERVOER... ZE WORDT DE EERSTE VROUW DIE EEN NACHTVLUCHT EN NACHTLANDING VOLBRENGT.
DE BESTE MANIER OM ME NOG TE VOLMAKEN IS HET WEDSTRIJDVLIEGEN...

NU VOLGEN HAAR EERSTE VIER VLUCHTEN. ZE HEEFT PECH. TECHNISCHE STORINGEN DWINGEN HAAR TOT OPGEVEN BIJ DE EERSTE DRIE VLUCHTEN... EN BIJ DE VIERDE...
HEMEL! BRAND!

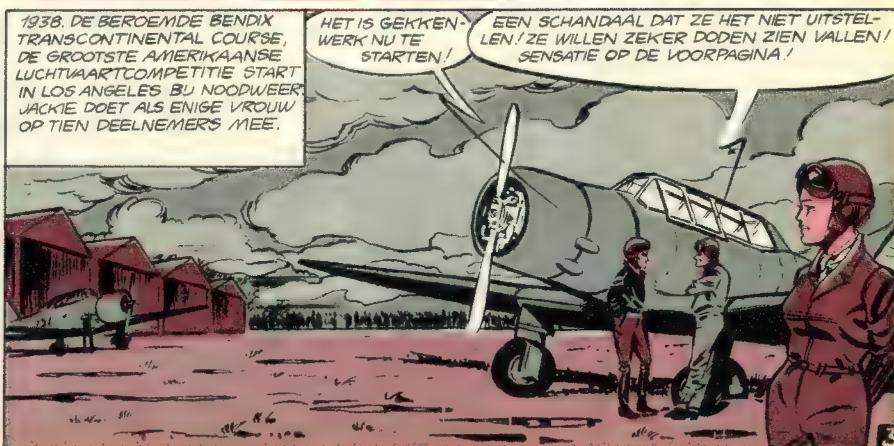

NIET TE BLUSSEN! DAN MAAR ERUIT SPRINGEN!

NEE, DAN IS HET TOESTEL VERLOREN. INDIANAPOLIS IS NIET VER WEG MEER. LAAT IK ZIEN DAAR TE LANDEN...

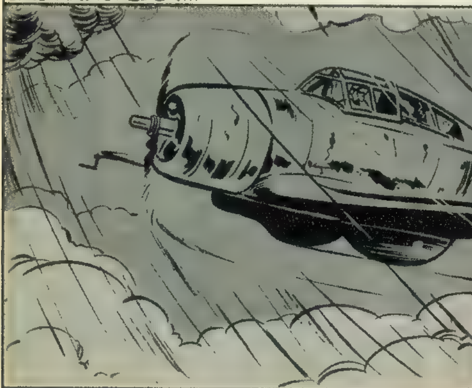

ZE DAALT WEER 3.600 METER EN OP HET VLIEGVELD VAN INDIANAPOLIS...
DIE KIST GAAT ONTPLOFFEN!.. WAAROM SPRINGT DE PILOOT ER NIET UIT?
HET IS EEN HARDE, JONGENS! HIJ WIL NOG ZIEN TE LANDEN. ONTRUIM DE BAAN. DE BRANDWEER!

ZE WEET HAAR TOESTEL AAN DE GROND TE ZETTEN...
JACKIE!
DIE BLIJFT ONS TELKENS OPNIEUW VERRASSEN!

VLUG! U KAN HET TOESTEL NOG REDDEN!
JIJ EERST, JACKIE!

1938. DE BEROEMDE BENDIX TRANSCONTINENTAL COURSE, DE GROOTSTE AMERIKAANSE LUCHTVAARTCOMPETITIE START IN LOS ANGELES BIJ NOODWEER. JACKIE DOET ALS ENIGE VROUW OP TIEN DEELNEMERS MEE.
HET IS GEKKENWERK NU TE STARTEN!
EEN SCHANDAAL DAT ZE HET NIET UITSTELLEN! ZE WILLEN ZEKER DODEN ZIEN VALLEN! SENSATIE OP DE VOORPAGINA!
3

EENS EEN MEISJE

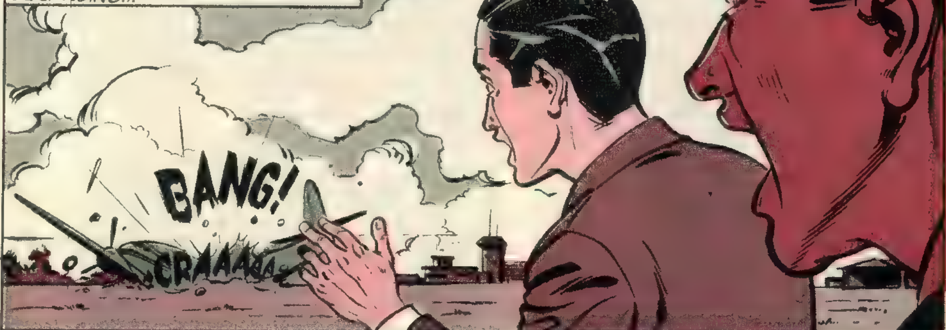

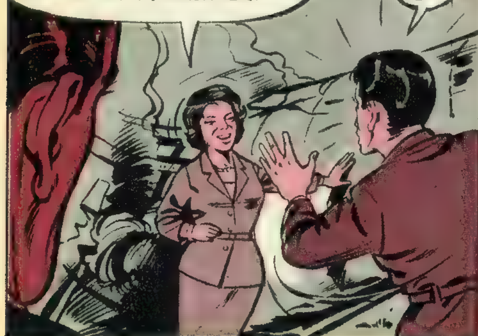

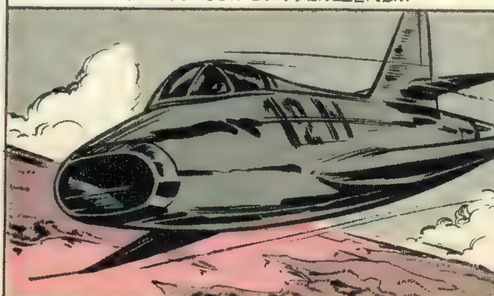

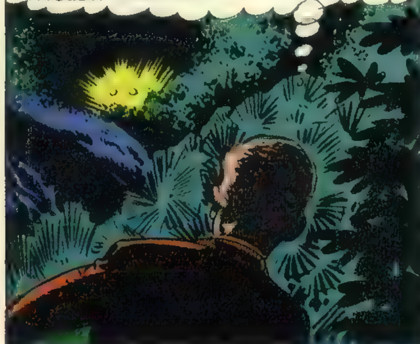

EEN GROTE REPORTAGE VAN
FLIP FLINK
door Eddy Paape, en J.M. Charlier

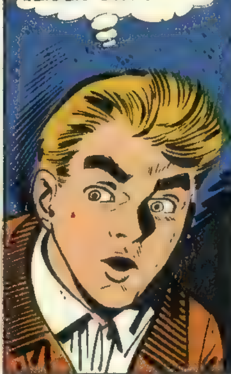
DE

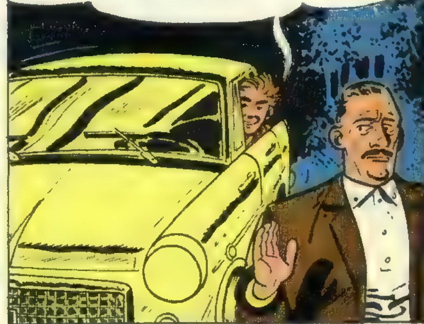

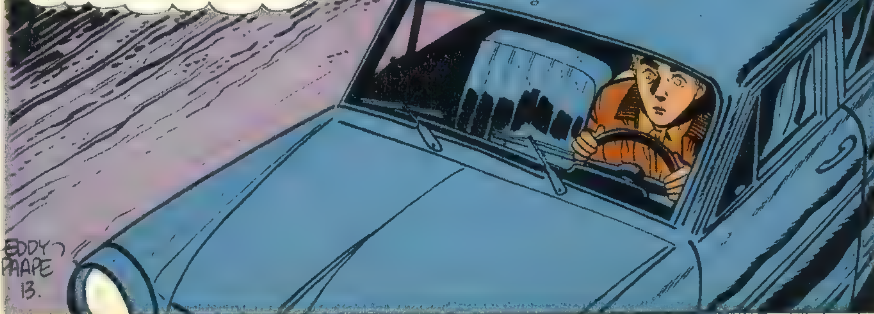

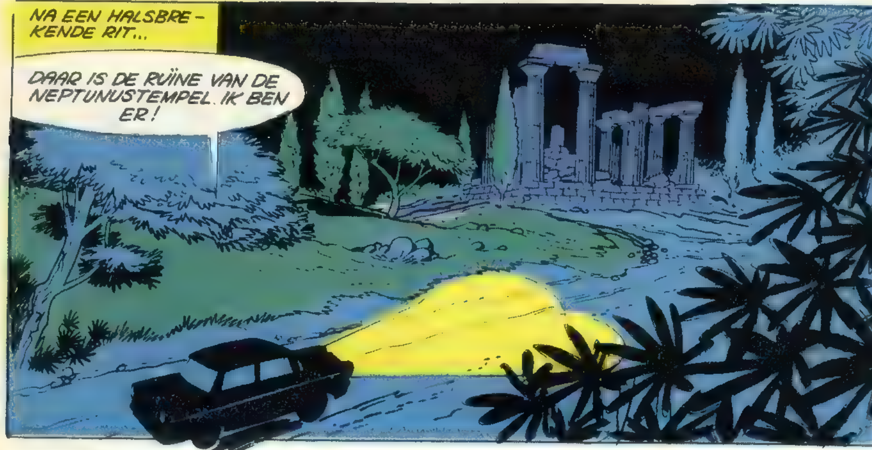

ZWARTE HAND!...

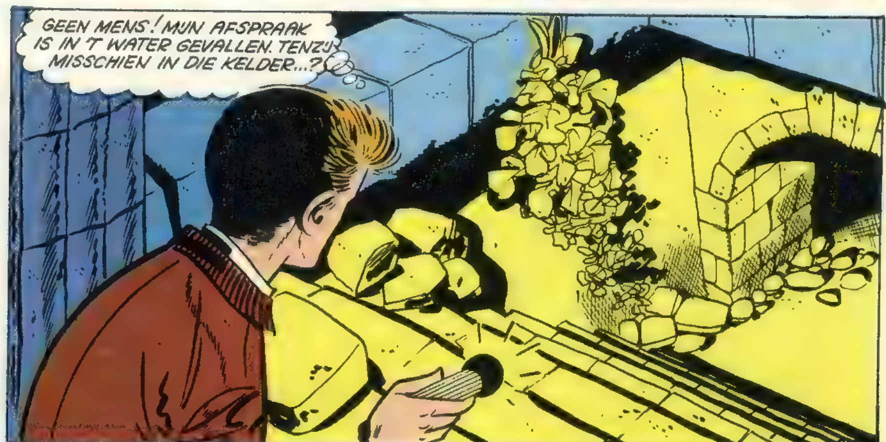
Nadat Flips wagen, waar door de Maffia een bom is ingelegd, vernield is, verstopt onze held zich voor zijn achtervolgers.

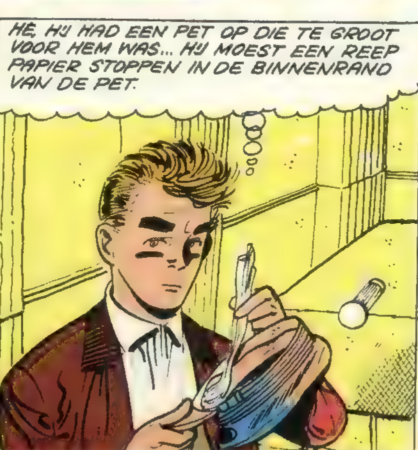

Wordt vervolgd

DE SCHARLAKEN

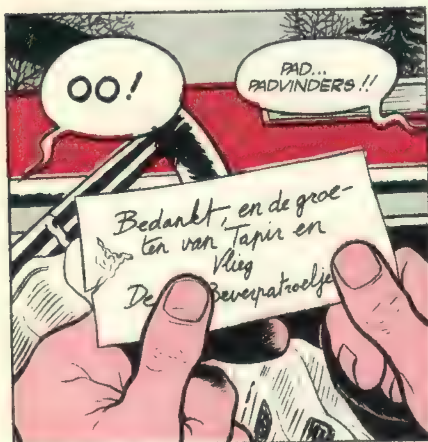

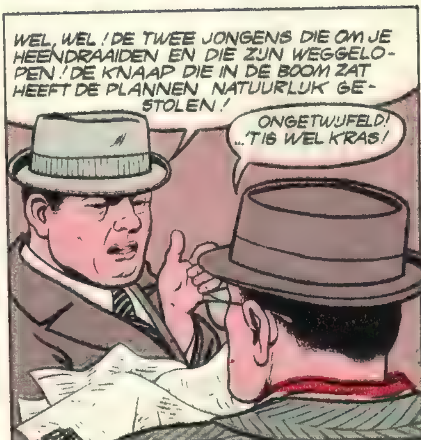

WOLVEN

De Beverpatrouille

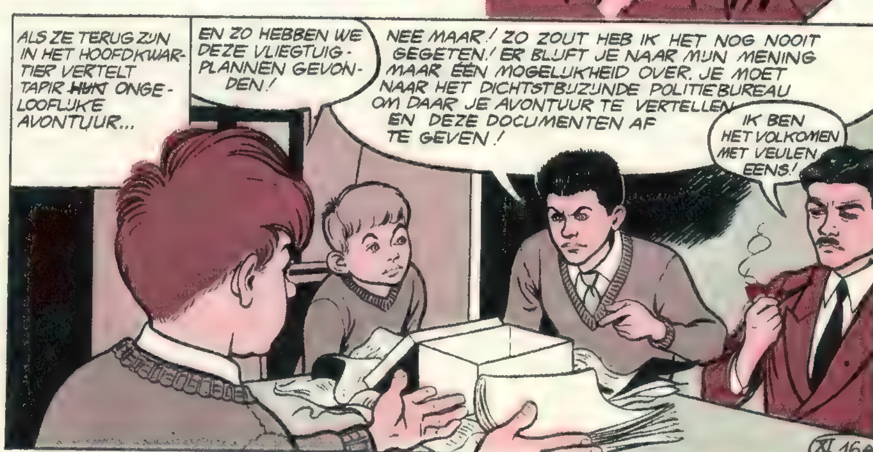
A. en M. Tacq

Tapir en Vlieg weten dat ze een echte spion op het spoor zijn. Deze laatste had geheime vliegtuigplannen onder zich, die onze vrienden hem ontfutseld hebben.

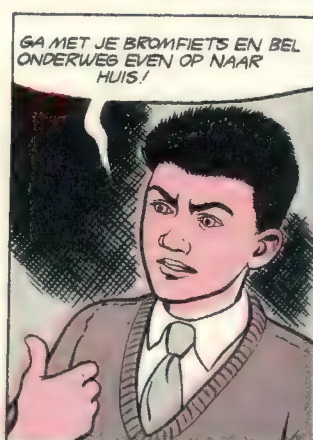

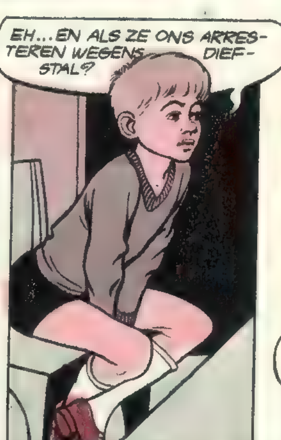

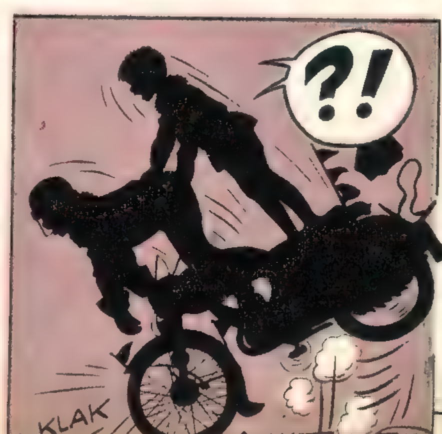

Wordt vervolgd

Spannend!

WEDSTRIJD HET SCHATTENEILAND

MEER DAN 1.000.000 F PRIJZEN

1E PRIJS 250.000 F IN GELD

2e TOT 11e PRIJS : 10 RENAULT R8

12e TOT 111e PRIJS : 100 aankoopbons van 1.000 F

Deze koene piraat nodigt U uit tot het buitengewoon boeiende spel: "Op zoek naar de Schat!". Met een beetje doorzicht moet U op het goede spoor komen... het spoor dat de Schat in uw bereik brengt en U winnaar zal maken van één van deze schitterende prijzen.

REGLEMENT

1. Vul uw oplossing met inkt in. Doe dit op de bladzijde hiertegenover, die uw hele antwoordbulletin omvat. U kan nog andere antwoordbulletins krijgen bij uw winkelier. Sluit er 1 bovenzijde van een Tide-pak bij in van gelijk welk formaat.

OPGELET ! Zorg er wel voor dat U alleen bovenzijden van pakken met de volledige vermelding « Déchirez ici - Scheur hier », instuurt. Zend alles aan het volgende adres :

TIDE-WEDSTRIJD - P.B. 866 - BRUSSEL 1

2. U kan ons zoveel antwoordbulletins opsturen als U maar wil, op voorwaarde dat U alle punten van onderhavig reglement in acht neemt en U telkens een bovenzijde van een Tide-pak bij uw bulletin insluit. Voor de toekenning van de prijs wordt alleen met uw beste oplossing rekening gehouden. Er wordt niet meer dan één prijs uitgereikt per winnend gezin.

3. De juiste oplossingen werden onder verzegelde omslag toevertrouwd aan Meester Baratto, deurwaarder te Brussel. De jury zal eerst alle bulletins weerhouden, die de goede reisweg bevatten en de juiste identificatie van de afbeeldingen op weg naar de Schat (punten 1 tot 8). Daarna zal zij overgaan tot de rangschikking volgens de antwoorden op punt 9. Daartoe zal zij ieder bulletin uitsluiten, waarvan het antwoord op de eerste vraag niet overeenstemt met het juiste antwoord, en op die manier zal zij te werk gaan tot en met de laatste vraag. Indien er, na onderzoek van punt 9, nog ex æquo gerangschikte deelnemers blijven, zal om een verdere verdeling mogelijk te maken, een bijkomende vraag gesteld worden, niet op het toeval gebaseerd. De ex æquo gerangschikte deelnemers zullen persoonlijk, per brief verwittigd worden omstreeks het einde van de maand januari 1963.

4. De antwoorden moeten per post verstuurd worden, ten laatste op 15 december 1962; alleen het postmerk is hier rechtsgeldig. De antwoorden moeten ons bovendien ten laatste op 21 december 1962 bereiken. Opdat de antwoorden geldig zouden zijn, moeten ze duidelijk leesbaar zijn, zonder doorhalingen en over elkaar geschreven woorden of letters. Alle aangetekende of onvoldoende gefrankeerde zendingen zullen geweigerd of nietig verklaard worden. De N.V. Procter & Gamble Benelux wijst alle verantwoordelijkheid af voor verloren gegane, niet ontvangen of niet binnen de voorziene tijd afgeleverde bulletins.

5. De deelname aan de Wedstrijd wordt voorbehouden aan alle personen, die in België en het Groothertogdom Luxemburg verblijven. Het Personeel van de N.V. Procter & Gamble Benelux en dat van hun Publiciteitsagenten en hun respectievelijke families worden uiteraard en van meet af aan uitgesloten.

6. De deelname aan de wedstrijd sluit de onvoorwaardelijke aanvaarding van het onderhavige reglement in en tegen de beslissingen van de jury kan niets ingebracht worden. Er zal aan geen enkele briefwisseling of telefonische oproep in verband met de Wedstrijd gevolg gegeven worden.

7. De winnaars van de Wedstrijd zullen persoonlijk per brief verwittigd worden in de loop van de maand maart 1963. Bovendien zullen de juiste oplossingen en de lijst der winnaars aan iedereen die erom vraagt, toegestuurd worden, op voorwaarde dat hij er een voldoende gefrankeerde briefomslag met zijn adres, bij insluit.

Bekijk aandachtig de tekening van het Schatteneiland. Volg punt per punt de richtlijnen genummerd van 1 tot 8 en teken met inkt, door middel van een fijne en keurige lijn, de reisweg uit die U volgt en trek een cirkel om iedere afbeelding, waarvan men het U vraagt.

Antwoord daarna eerst op vraag 9.

1. Vertrek van de punt van de grote degen en begeef U op weg tot aan de voet van de dichtstbije kokosboom.

2. Ga verder in dezelfde richting tot aan het eerste gemeerde bootje. Trek een cirkel om het dier, dat zich het dichtst bij dit bootje bevindt.

3. Daal naar het zuiden af tot op het punt waar U een donderbus vindt.

4. Volg de weg in de richting door de loop van de donderbus aangeduid, juist tot op de plaats, waar zij het hoogste punt van de boeg van de karveel bereikt.

5. Vervolg van daar uit uw weg tot aan de hoogste top van de dichtstbije bergketen. Trek een cirkel om deze top.

6. Vertrek van deze top steeds in dezelfde richting tot aan de kust. Trek een cirkel om de dichtstbije vis.

7. Zet uw reisweg voort tot aan de dichtstbije hut.

8. Naast deze hut treft U de ware koffer aan, de koffer met de schat. U heeft uw doel bereikt : duid nu met een kruis duidelijk de koffer met de Schat aan.

9. Nu heeft U de hele reisweg achter de rug. Gaat de lijn die U trok over een tekening, die een van de hieronder genoemde voorwerpen voorstelt :

	JA	NEEN
Een houweel		
Een schop		
Een ton		
Een amfoor		
Een gitaar		
Een kegel		

H

Invullen in drukletters

Naam ....

Voornaam ....

Straat .... nr. ....

Stad ....

Provincie ....

OPGELET ! U moet deze hele bladzijde insturen. Zij maakt het antwoordbulletin uit. Sluit bij deze antwoordbon één bovenzijde van een Tide-pak in. Wij drukken er nog even op dat iedere bovenzijde van een pak de vermelding «Déchirez ici - Scheur hier», moet dragen.

Stuur alles aan

TIDE-WEDSTRIJD
P.B. 866 - BRUSSEL 1.

T 37 P

OPERATIE ASTRATOM...

WE HEBBEN GEËRFD

(oplossingen van blz. 14)

SPEL NR. 1

De oom heeft zich vergist. Om ieder van de neven het zijne te geven, moet er een koe geleend worden van een buurman. Dan zijn er dus 18 herkauwers. De eerste neef neemt er de helft van, 9 dus. Jan krijgt een derde gedeelte, 6 dus, en Oscar krijgt er 2. 9 + 6 + 2 = 17 koeien. De buurman kan zijn beest dus terugkrijgen.

SPEL NR. 2

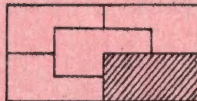
Het meneertje heeft de neus van A, de kin van B, het voorhoofd van C, de oren van D en z'n kleine gestalte van E.

SPEL NR. 3

A is kleurenblind. B is kortschedelig en C langhoofdig. D heeft de bloederziekte.

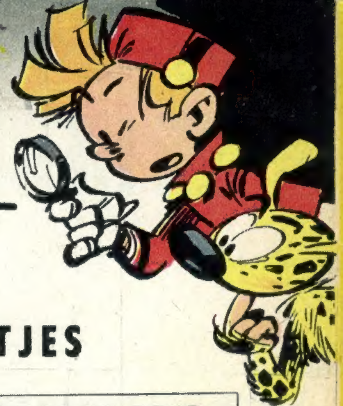
SPEL NR. 4

Het stuk grond moet zo verdeeld als de tekening hieronder aangeeft. Het gedeelte van de vader is gearceerd.

EEN AVONTUUR VAN ROBBEDOES EN KWABBERNOOT door Roba en Franquin

ROBBEDOES EN DE MINIATUURTJES

KORTE INHOUD : Robbedoes staat voor het huis van Dr. Solfatare die van Kwabbernoot een levenloos poppetje gemaakt heeft...

Wordt vervolgd

UITGEVERIJ J. DUPUIS, Zonen en Co. - Den Haag, Laan van Meerdervoort, 129
Brussel 1, Centrumgalerij, Blok 2